

TALOUSARVIO 2021

TALOUSSUUNNITELMA
2021–2023

Kh 30.11.2020 / § 298
Kv 14.12.2020 / § 54

1	TALOUSSUUNNITTELUN PERUSTEET	4
1.1	Suomen ja Etelä-Karjalan taloustilanne sekä kuntatalouden näkymät	4
1.2	Kuntastrategiasta käytännön toimenpiteisiin	5
1.3	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	5
1.4	Muut suunnitteluperusteet	6
2	RUOKOLAHDEN KUNTATALOUDEN PERUSTEET	7
2.1	Kunnan käyttötalousmenot	7
2.2	Kunnan verotulot	7
2.3	Valtionosuudet	9
2.4	Investoinnit	9
3	SUUNNITTELUKAUDEN TOIMENPITEET	10
3.1	Elinkeinoelämän kehittäminen	10
3.1.1	Yritykset ja työvoima	10
3.1.2	Imatran Seudun Kehitysyhtiö	11
3.1.3	Maakunnan yhteiset elinkeino-ohjelmat	12
3.2	Työllisyyden hoito	12
3.3	Asuminen	13
3.5	Konserniyhteisöt	14
3.5.1	Konserniyhtiöiden esittely	15
3.5.2	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet konserniyhtiöille 2021–2023	16
3.5.2.1	Ruokolahden Vuokratalot Oy	16
3.5.2.2	Muut kiinteistöt ja asunto-osakeyhtiöt	16
3.5.2.3	Osakkuusyhteisöt	16
4	HENKILÖSTÖ	17
4.1	Henkilöstösuunnitelma 2021	18
5	TALOUSARVIO	20
5.1	Tuloslaskelma 2018–2021	20
5.2	Rahoituslaskelma 2018–2021	21
5.3	Maakaasulaitoksen tuloslaskelma 2019–2021	22
5.4	Maakaasulaitoksen rahoituslaskelma 2019–2021	23
5.5	Vesilaitoksen tuloslaskelma 2019–2021	24
5.6	Vesilaitoksen rahoituslaskelma 2019–2021	25
5.7	Kaukolämpölaitos, valtuustotaso 2019–2021	26
5.8	Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto, sitovuustasot	27
5.9	Taloussuunnitelma, käyttötalousosa, valtuustotaso	28
6	INVESTOINTIOSA	57
7	TALOUSSUUNNITELMA 2021–2023	61
7.1	Tuloslaskelma 2019–2023	61
7.2	Rahoituslaskelma 2019–2023	62
7.3	Investointimenot ja -tulot 2021–2022	63
7.4	Verorahoitus 2019–2023	64
8	TILIVELVOLLISET 2021	65

1 TALOUSSUUNNITTELUN PERUSTEET

1.1 Suomen ja Etelä-Karjalan taloustilanne sekä kuntatalouden näkymät

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2020 ennusteen mukaan Suomen talous alkaa elpyä ja kääntyy hitaaseen kasvuun vuonna 2021. Näkymään liittyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta kansainvälisen talouden kautta. BKT:n valtiovarainministeriö ennustaa kasvavan 2,6 % vuonna 2021 ja 1,7 % vuonna 2022. Työttömyysasteen arvioidaan nousevan 8,2 prosenttiin vuonna 2021.

Kuntatalouden kehitysnäkymät pysyvät vaikeina, sillä valtion tukitoimenpiteillä ei pystytä korjaamaan kuntataloutta jo pitkään vaivannutta tulo- ja menokehityksen rakenteellista epäsuhtaa. Koronan aiheuttamia talousvaikutuksia kanavoituu kuntatalouteen myös ensi vuonna. Niiden vaikutus eri alueille vaihtelee koronavirustapausten alueellisten määrien suhteessa. Tarve kuntasektorin kestävyttä parantaviin rakenteellisiin uudistuksiin korostuu entisestään. Myös kuntien omat tuottavuus- ja sopeutustoimet ovat tarpeen.

Valtio jatkaa kuntien tukemista vuonna 2021. Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin osoitetaan rahoitusta, mutta näyttää siltä, että rahoituksesta huolimatta uudistusten toteuttaminen heikentää kuntataloutta. Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, oppilas- ja opiskeluhuollon palveluita perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan ja varhaiskasvatusta kehitetään. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan. Vanhuspalvelujen henkilöstömitoituksen korottamiseen kohdistetaan lisärahoitusta, samoin kuin siihen liittyen lähihoidtajien koulutukseen. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä pyritään kompensoimaan korottamalla kuntien yhteisövero-osuutta. Valtion toimenpiteet vahvistavat kokonaisuutena kuntataloutta 865 miljoonalla eurolla vuonna 2021 vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Suuri osa kuntataloutta vahvistavista toimista on määräaikaista.

Valtakunnalliset kuntatalouden ongelmat näkyvät myös Etelä-Karjalassa. Monet kunnat ovat joutuneet ja joutuvat esittämään vaikeita säästötoimenpiteitä ja veronkorotuksia. Erityisesti sosiaali- ja terveysten kasvu luo paineita veronkorotuksiin ja menoleikkauksiin Etelä-Karjalassa, mutta myös kuntien omaa toimintaa on tarkasteltava tulevaisuudessa.

Etelä-Karjalan toimintaympäristön haasteita ovat väestön ikääntyminen ja supistuminen muuttotappioiden sekä heikon luonnollisen kehityksen vuoksi. Väestömäärän muutokset aiheuttavat haasteita Ruokolahdella ja kunnan on löydettävä ja kehitettävä keinoja sen veto- ja pitovoiman lisäämiseksi. Yleisesti väestöä menettävissä kunnissa haasteena on olemassa olevan palveluverkon sopeuttaminen supistuvaan palvelutarpeeseen. Kunnan veto- ja pitovoiman kannalta riittävä ja toimiva palveluverkko on kuntalaisille tärkeä.

Etelä-Karjalan mahdollisuudet kehittyä vetovoimaiseksi maakunnaksi liittyvät erityisesti kiertotalouteen, cleantechiin ja matkailuun. Uusia matkailullisia hankkeita kehitetään koko ajan ja yksi niistä on kansanvälinen Saimaa Cycle Tour pyöräilytapahtuma vuonna 2021, joka kasvattaa Saimaan alueen tunnettavuutta pyöräilymatkakohteena. Saimaan matkailullinen vetovoima onkin jatkuvasti kasvanut. Kestävän luontomatkailun kehittäminen on avainasemassa Etelä-Karjalan elinvoimaisuuden kehittämisessä.

Etätyömahdollisuuksien lisääntyminen voi tarjota Ruokolahdelle ja koko Etelä-Karjalalle vetovoimaa, kun turvallinen ja ympäristöystävällinen työ- ja asuin ympäristö saavat suuremman jalansijan suomalaisten arvomaailmassa.

1.2 Kuntastrategiasta käytännön toimenpiteisiin

Ruokolahden kuntastrategian kärkitavoitteina ovat olleet viihtyisä asuminen, toimivat peruspalvelut, yrittämisen edellytykset sekä aktiivinen talouden ja omaisuuden hallinta. Kunta on toiminnallaan kyennyt takaamaan mainittujen tavoitteiden hyvän toteutumisen haasteellisessa toimintaympäristössä ja taloustilanteessa. Kunta järjestää edelleen hyvät peruspalvelut asukkaille ja mahdollistaa laadukkaan toimintaympäristön sen elinkeinoelämälle. Kunta jatkaa itsenäisenä, tehden hyvää ja tarkoituksenmukaista yhteistyötä seutukunnan eri toimijoiden kanssa.

Ruokolahden vuoden 2021 merkittävimmät ratkaisut ja toimenpiteet liittyvät kunnan hyvän toiminnan ja elinvoimaa kehittävien toimenpiteiden määrätietoiseen jatkamiseen. Kunnan omaisuuden hallinta vaatii jatkossakin määrätietoisia toimenpiteitä. Kunnan elinvoimaa kehittävästä toimenpiteistä tärkeimmäksi on nostettava vuonna 2020 hyväksytyjen kaavoitusten toteuttamisen loppuun vieminen.

Kunnan sosiaali- ja terveystalousta vastaa Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden Eksote. Suunnitellut hyvinvointialueet eivät toteudu vuoden 2021 aikana. Palkkakiistan ratkaisu tuo Eksotelle yli 30 milj. euron kertakustannukset ja n. 8 milj. euron vuosittaiset lisäkustannukset, joten nykyisillä jäsenkuntaosuuksilla ei ole mahdollista suunnitella Eksoten taloutta tasapainoon ja kattaa jo syntyneitä alijäämiä. Eksoten jäsenkuntien asukkaiden palvelutarve on myös osoittautunut suunniteltua palvelurakennetta raskaammaksi. Eksoten jäsenkuntien maksuosuuksien korotustarve vuosina 2020–2023 on n. 65. miljoonaa euroa.

Vaikka kunnan oma toiminta kehittyisikin yhtä myönteisesti kuin vuonna 2020, kuntayhtymä Eksoten kustannuskehitys on ratkaisevassa roolissa tulevaisuudessa. Kunnan talous ei kestä kuntayhtymän hallitsematonta kustannusten nousua, vaan kuntayhtymän on pysyttävä määritellyn 1,5 %:n nousun kustannusuralla. Jo ennakoitu kustannusurakin aiheuttaa haasteita kunnan toiminnalle, mutta palkkaharmonisointia koskevan päätöksen kustannukset lisäävät merkittävästi kustannuksia usean vuoden ajalle. Käytännössä kunnan on jatkossakin oltava tarkkana omassa toiminnassaan eikä menolisäyksiin ole mahdollisuuksia kuin perusteellisen valmistelun pohjalta.

1.3 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi kunnassa on laaja lakisääteinen pohja. Kuntalaki (2015/410) määrittelee kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisen keskeiseksi kunnan perustehtäväksi. Kunta voi eri toimialojen yhteistyöllä luoda asukkaille toimivia arjen ratkaisuja sekä sujuvan ja hyvän elämän edellytyksiä. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen koostuu osaamisen ja kulttuurin, kunnan elinvoiman, paikallisen identiteetin ja demokratian edistämisestä sekä elinympäristön kehittämisestä.

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 2. luvussa määritellään laajasti kunnan ja kuntayhtymän tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on keskeinen osa myös Eksoten strategiaa. Kunnissa ja kuntayhtymissä tulee olla pysyviä tahoja, jotka edistävät hyvinvointia ja terveyttä. Kuntien ja kuntayhtymien tulee muun muassa:

- arvioida ja ottaa huomioon päätösten ja ratkaisujen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin
- seurata asukkaattensa terveyttä ja hyvinvointia ja niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin
- seurata ja arvioida kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä ja raportoida niistä vuosittain valtuustolle
- valmistella laajempi hyvinvointikertomus valtuustokausittain
- asettaa terveyden ja hyvinvoinnin tavoitteet, määrittellä niitä tukevat toimenpiteet ja osoittaa ne kuntakohtaisilla hyvinvointi- ja terveysosoittimilla
- nimetä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot.

Kunnan hyvinvointisuunnittelua ohjaa maakunnallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpideohjelman painopisteet (terveelliset elämäntavat, mielen hyvinvointi, terveellinen ja turvallinen elinympäristö, asukasosallisuus ja yhteistyöverkostot, viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus sekä työ, taloudellinen hyvinvointi, yrittäjyys). Valtuusto on hyväksynyt keväällä 2020 Ruokolahden hyvinvointisuunnitelman vuodelle 2020. Suunnitelmassa on esitetty painopisteittäin tavoitteet ja indikaattorit hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Raportointi kuluneesta vuodesta ja suunnitelma vuodelle 2021 tehdään vuoden 2021 aikana. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen siirtyy vuoden 2021 alusta hyvinvointipalvelujen toimialalle.

1.4 Muut suunnitteluperusteet

Väestöennuste vuosille 2021–2025

Ikäluokka	2021	2022	2023	2024	2025
0–6	195	192	183	176	158
7–15	440	416	411	390	338
16–18	138	136	124	131	152
19–64	2 363	2 321	2 279	2 218	2 237
65–74	927	900	877	867	859
75–84	568	586	609	634	676
85–100	266	278	279	280	285
Yhteensä	4 897	4 829	4 762	4 696	4 705

Ikäluokka	2021	2022	2023	2024	2025
0-14	580	567	539	517	439
15–64	2 556	2 498	2 458	2 398	2 446
65–100	1 761	1 764	1 765	1 781	1 820
Yhteensä	4 897	4 829	4 762	4 696	4 705

Väestöennuste vuosille 2025–2040

2025	2030	2035	2040
4 705	4 452	4 239	4 027

2 RUOKOLAHDEN KUNTATALOUDEN PERUSTEET

2.1 Kunnan käyttötalousmenot

Kunnan talousarvion (ulkoiset) käyttötalousmenojen loppusumma on 37 002 110 euroa. Siinä on kasvua vuoden 2020 talousarvioon verrattuna noin 2,9 %. Suurin yksittäinen kustannuserä on Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitos (Eksote) maksuosuus noin 21,7 miljoonaa euroa. Ruokolahden kunnan Eksotelalle osoittama kuntamaksuosuus tulee vuoden 2021 budjetissa olemaan noin 1,0 miljoonaa euroa suurempi kuin mitä maksuosuus oli vuonna 2020.

Eksoten kustannuskehitys aiheuttaa merkittäviä haasteita kunnille. Eksoten palkkaharmonisointia koskevan päätöksen kustannukset lisäävät merkittävästi kustannuksia usean vuoden ajalle. Eksote hakeekin säästöjä toiminnan ja prosessien uudistamisella.

Eksoten kuntamaksuosuuden kehitys on keskeisin tekijä Ruokolahden talouden hallinnan kannalta, koska kyseinen maksuosuus on noin 60 % kunnan kokonaismenoista. Kunta on tehnyt aikaisemmin uudistuksia omaan toimintaansa eikä säästöjen etsiminen kunnan omasta toiminnasta Eksoten nousevan kuntamaksuosuuden kattamiseen ole enää pitkään mahdollista.

Muita kuntien kanssa yhteistyössä hoidettavien tehtävien merkittäviä kustannuksia ovat maksuosuus pelastuslaitokselle, Imatran Seudun Kehitysyhtiölle, Imatran seudun ympäristötoimelle ja Etelä-Karjalan liitolle.

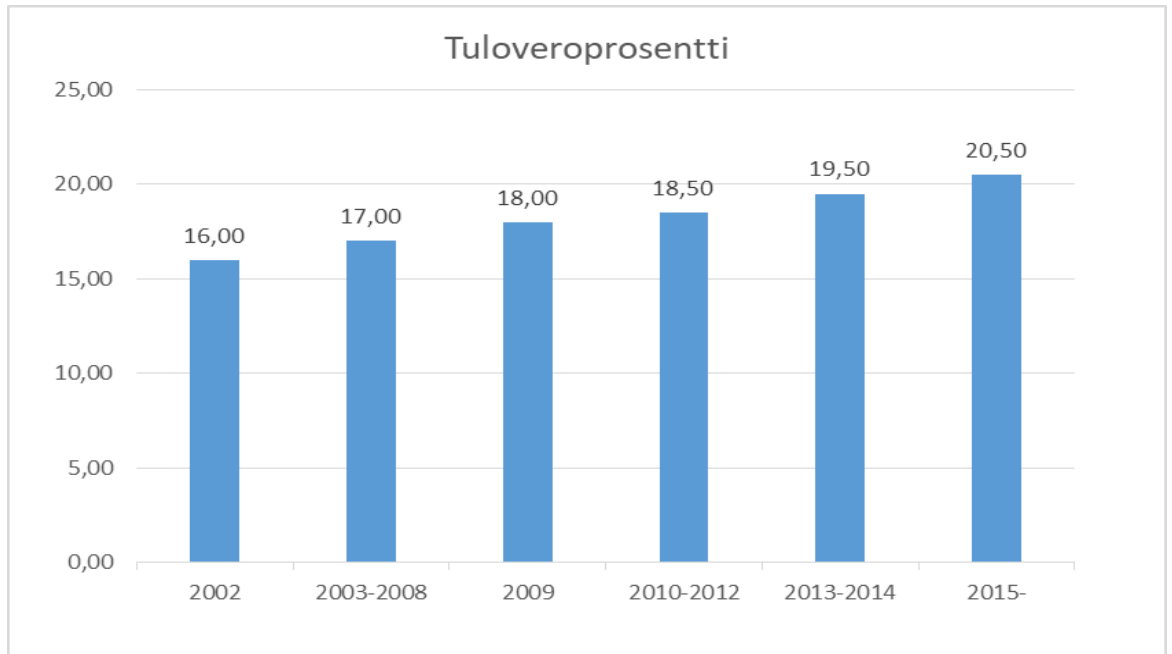
Palkkoja talousarvioon sisältyy 6 543 210 euroa, joka on 1,8 % talousarvion 2020 arvioitua palkkasummaa pienempi. Henkilösivukuluja talousarviossa on 1 690 090 euroa. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palkkakustannukset muodostavat 57 % palkkamenoista.

Kunta voi suoranaisesti vaikuttaa budjetissaan vain noin 40 %:iin käyttötalousmenoista eli noin 14,66 miljoonaan euroon, josta henkilöstökustannusten osuus on hieman yli 8 miljoonaa euroa.

2.2 Kunnan verotulot

Vuoden 2021 veroennusteiden pohjana on käytetty Kuntaliiton veroennustekehikkoa ja valtionvarainministeriön painelaskelmaa. Veroennustekehikossa on tietoja verotulojen kehittymisestä ja erilaisista verovähennyksistä sekä niiden vaikutuksesta kunnan verokertymään. Verotuloarvioiden lisäksi talousarvion laadinnassa on arvioitu alueen elinkeinoelämän kehitysnäkymiä ja seurattu valtion talousarvion yhteydessä esitettyjä laskelmia.

Kunnan talousarvio on laadittu käyttäen tuloveroprosenttia 20,50 eli samaa kuin vuonna 2020. Tuloveroprosenttia on 2000-luvulla korotettu seuraavasti:

Keskimääräinen tuloveroprosentti koko maassa vuonna 2020 on 19,97 (edellisenä vuonna 19,88 %) ja Etelä-Karjalassa 20,75 prosenttia. Verohallinnon verotulojen ennustekehikon mukaan vuoden 2021 efektiivinen veroaste Ruokolahdella on 14,49 %.

Kiinteistöveroprosentit vuonna 2021 ovat seuraavat:

- vakituinen asuinrakennus 0,50 %
- muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,10 %
- voimalaitosrakennus, 1,50 % ja
- yleinen kiinteistöveroprosentti/rakennukset/maapohja 0,93 %.

Verotuloja talousarvioon on arvioitu kertyvän yhteensä 22 000 000 euroa. Lokakuun 2020 loppuun mennessä verotuloja oli kertynyt 18 044 067,64 €. Kertymäarvio on vuoden 2020 viimeiseen kertymäarvioon verrattuna 1,13 prosenttia suurempi.

Alla esitettyssä taulukossa on esitetty verotasot ja kertymät vuodesta 2014. Kunnan efektiivinen veroaste on kohtuullisen korkea 14,49. Tämä indikoi keskimääräistä korkeampaa kunnallisveron alaisten tulojen määrää, koska matalilla tulotasoilla efektiivinen veroaste on matala. Ruokolahdella kunnallisveron yhden nimellisprosentin muutos ”tuottaa” noin 0,7–0,8 miljoonaa euroa lisää kunnallisverotuottoa.

Verolaji	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Kunnallis- vero	16 683	17 558	17 630	17 010	17 035	17 450	17 772	17 581
Yhteisö- vero	1 495	1 799	1 788	2 056	2 060	2 161	2 163	2 604
Kiinteistö- vero	1 738	1 758	1 751	1 793	1 785	1 789	1 815	1815
Yhteensä	19 916	21 115	21 169	20 859	20 880	21 400	21 690	22 000
Kunnallis- vero- %	19,50	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50
Efekt. vero-%	14,14	14,91	14,79	14,44	14,45	14,46	14,54	14,49

2.3 Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

- valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja
- opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta.

Valtionosuusrahoitus maksetaan kunnille ja muille rahoituksen saajille kuukausittain yhtenä eränä. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä. Kunnan valtionosuuteen (nk. yksi putki) sisältyvät sosiaali- ja terveydenhuolto, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukasperusteisesti rahoitettava taiteen perusopetus. Kunnan omarahoitusosuus vuonna 2021 on 3 685,47 euroa/asukas.

Verotulotasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Ruokolahden kunnan verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus vuonna 2021 on 796 652 euroa.

Yhteensä valtionosuuksia talousarvioon 2021 on arvioitu kertyvän 11 930 000 euroa. Valtionosuudet nousevat vuoden 2020 talousarvioon verrattuna 0,8 %.

2.4 Investoinnit

Vuoden 2021 investointeihin on varattu noin 1 334 000 euroa. Suurimmat investointikohteet ovat vuonna 2021 Koulun ja urheilualueen liikennöinnin sekä Metsolantien parantamisen jatkaminen (kestopäällytykset), Vaittilan uuden asemakaava-alueen liikenneväylien ja vesihuoltoverkoston rakentaminen, Lampsiiin vedenottamon käsittely-yksikön uusiminen ja Pappilanlahdentien jätevesipumppaamon saneeraus.

3 SUUNNITTELUKAUDEN TOIMENPITEET

3.1 Elinkeinoelämän kehittäminen

3.1.1 Yritykset ja työvoima

Ruokolahdella on noin 450 rekisteröityä yritystä tai toimipaikkaa, mukaan lukien maatilat, muualla toimivien yritysten sivutoimipaikat, asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt sekä verovelvolliset yhdistykset. Kunnan suurimpia työnantajia tai muuten merkittävimpiä yrityksiä ja yhteisöjä ovat Stora-Enso Oyj, Tornator Oy, UPM-Kymmene Oyj, V-P Toiviainen Oy, ITA Nordic Oy, Rei-Ke Oy, Puhtaanapito J. Kuisma Oy, Etelä-Karjalan Osuuskauppa, Etelä-Karjalan Osuuspankki, Metsänhoitoyhdistys Etelä-Karjala ry, Eksoite ja Ruokolahden kunta. Valtaosa ruokolahtelaisista työssä käyvistä on muiden kuin Ruokolahdelle rekisteröityjen työnantajien palveluksessa. Tästä syystä kunnan työpaikkaomavaraisuus on vain noin 32 %. Työvoiman pendelöinti erityisesti Imatralle on yleistä, koska pääosa palvelutuotannon ja jalostuksen työpaikosta sijoittuu naapurikaupunkiin.

Ruokolahdella toimii poikkeuksellisen aktiivinen yrittäjäyhdistys Ruokolahden Yrittäjät ry. Yhdistyksen toiminnan lähtökohtana on sen omien jäsenyritysten etujen ajaminen ja yrittäjyyden edistäminen Ruokolahdella. Yhdistys pyrkii yhteistyössä kunnan kanssa yrittäjäystävällisen toimintaympäristön luomiseen sekä hyvien peruspalvelujen ylläpitämiseen. Kunta on aktiivisesti mukana yrittäjäyhdistyksen toiminnassa muun muassa tukemalla tapahtumia tilajärjestelyin, osallistumalla yhdistyksen matkoihin ja tapahtumiin sekä markkinoimalla kuntaa yhteismarkkinointifoorumeilla.

Ruokolahden kunnan elinkeinojen edistäminen keskittyy teollisuustonttien ja toimitilojen vuokraukseen sekä tarkoituksenmukaisten hankkeiden edistämiseen. Tällä hetkellä kunta ei ole rakentamassa uusia tiloja yritystoiminnan tarpeisiin. Puntalan teollisuusalueella ylläpidetään yritysten toimintaedellytysten mahdollistamiseksi. Hankkeista merkittävin on kunnan taaja-alueelle rakentuvan valokuituverkon rakentamisen jatkaminen yhteistyössä rakentajan kanssa. Kunta pyrkii myös tarpeen mukaan auttamaan yrittäjiä tarvittavalla neuvonnalla ja palveluohjauksella yhteistyökumppaniensa kanssa.

Työpaikat ja työssäkäynti

Työllinen työvoima

	2014	2015	2016	2017	2018
Pendelöivät	1 283	1 263	1 243	1 267	1 275
Asuinkunnassaan työssäkäyvät	654	615	584	589	556
Yhteensä	1 937	1 878	1 827	1 856	1 831

Työpaikat	2015	2016	2017	2018
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	151	142	136	130
Kaivostoiminta ja louhinta	1	0	1	2
Teollisuus	96	96	111	102
Sähkö-, kaas- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	3	2	2	2
Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ymp.puht.pito	0	3	4	4
Rakentaminen	51	49	50	48
Tukku- ja vähittäiskauppa: moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korj.	77	78	78	63
Kuljetus ja varastointi	67	64	61	59
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	45	54	54	56
Informaatio ja viestintä	7	7	9	6
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	4	3	4	2
Kiinteistöalan toiminta	8	8	3	15
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	17	17	28	21
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	66	76	79	75
Julkinen hallinto ja maanpuolustus: pakollinen sosiaalivakuutus	37	24	28	23
Koulutus	130	126	111	109
Terveys- ja sosiaalipalvelut	165	153	167	159
Taiteet, viihde ja virkistys	17	15	12	16
Muu palvelutoiminta	43	33	40	37
Kotitalouksien toiminta työnantajina: kotitalouksien eriyttämätön toim.				
tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	11	10	5	6
Toimiala tuntematon	24	22	28	34
Toimialat yhteensä	1 020	982	1 011	969

3.1.2 Imatran Seudun Kehitysyhtiö

Voimassa oleva osakassopimus Imatran Seudun Kehitysyhtiön kanssa päättyy 31.12.2020, eikä sopimus nykyisillä sopimusehdoilla tule jatkumaan vuonna 2021. Kunnan talousarvioon on tehty varaus määräaikaisen työntekijän palkkaukseen 80 %:n työajalla. Hänen yhtenä työtehtävänä on yritysten kanssa tehtävä yhteistyö.

Ruokolahden kunnan strategian yhtenä tavoitteena on, että kunnassa on hyvä yrittää. Viime vuosina Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:n tärkein ja onnistunein rooli Ruokolahden kunnan näkökulmasta on ollut uusyrityskeskus- ja toimivien yrittäjien neuvontapalvelu. Ruokolahden kunnalla ei itse ole mahdollista järjestää vastaavan tasoisia palveluita. Kehyn palvelujen vaihtoehtona on järjestää palvelut yhteistyössä muiden naapurikuntien kanssa tai ostopalveluina markkinatoimijoilta, jolloin kuitenkin on riskinä vaikuttavuuden heikkeneminen toimivan järjestelmän romuttuessa. Ruokolahti ostanee edelleen elinkeinopalveluja Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:ltä (Kehy) yhdessä Imatran ja Rautjärven kanssa. Vuoden 2021 talousarvioon on varattu määräraha Kehy:lle.

Maaseutupalveluihin on varattu noin 34 000 euroa.

3.1.3 Maakunnan yhteiset elinkeino-ohjelmat

Ruokolahti on mukana Lappeenranta-Imatra -kaupunkiseudun yhteistyössä, jota rahoittavat kaikki Etelä-Karjalan kunnat asukasluokopohjaisesti. Ruokolahden, Imatran, Rautjärven ja Parikkalan kunnat jatkavat monipuolista ja aktiivista seutuyhteistyötä seututyövaliokunnan kautta. Seututyövaliokunta kokoontuu noin kuusi kertaa vuodessa puheenjohtajakunnan vaihtuessa joka vuosi.

Maaseudunkehittämistä tukee Leader-ohjelma. Ruokolahti on mukana Etelä-Karjalan Kärki-Leaderissa ja rahoittaa kuntana EU:n osarahoittamaa Leader-kehittämishjelmaa. Nykyinen ohjelmakausi päättyy 2020. Uusi ohjelmakausi alkaa todennäköisesti vuoden 2023 alussa. Leader-toiminta jatkuu kuitenkin katkeamatta vuosina 2021 ja 2022, sillä Leader-ryhmille on tulossa siirtymäkaudelle (2021-2022) rahoitusta. Kuntarahan osuus on edelleen 20 % julkisesta rahoituksesta.

Tulevan Leader-ohjelmakauden 2021-27 strategiset painopisteinä ovat alustavasti pienyritystoiminnan vahvistaminen, kehittämisinnovaatioiden esiin nostaminen sekä yrittäjien, asukkaiden ja nuorten kannustaminen omatoimisuuteen ja yhteistyöhön oman yhteisönsä parhaaksi. Lisäksi otetaan huomioon läpileikkaavina teemoina ilmasto ja ympäristö, digitalisaatio, osaamisen vahvistaminen sekä yhteistyö ja verkostoituminen.

Kunta hyödyntää tarvittaessa myös muuta maaseudun kehittämisrahoitusta.

3.2 Työllisyyden hoito

Työttömyys on kasvanut Ruokolahdella tänä vuonna koronaepidemian leviämisen hidastamiseksi asetettujen rajoitusten ja niitä seuranneiden lisääntyneiden lomautusten vuoksi. Lisäksi lakisääteinen kuntouttava työtoiminta suljettiin valtioneuvoston määräyksellä kokonaan 18.3.2020 kahden ja puolen kuukauden ajaksi. Toimintaa päästiin käynnistämään uudelleen 1.6.2020 alkaen.

Ruokolahdella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli syyskuun lopussa 12,7 % (263 henk.). Tämä osuus on Imatran seutukunnan toiseksi matalin. Ruokolahdella pitkäaikaistyöttömiä oli 59 eli noin viidennes kaikista työttömistä. Pitkäaikaistyöttömistä merkittävä osa oli sairauden tai vastaavan syyn vuoksi työelämän ulkopuolella, mikä on huomioitava kunnan lukuja ja tulevia ratkaisuja arvioitaessa. Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä oli 19 henkilöä (vrt. 2019 14 henk.). Lomautettujen osuus työttömistä oli noin viidennes (56 henk.).

300 vuorokauden työmarkkinatukijakson jälkeen aktivointitoimien ulkopuolelle jääneistä työttömistä kunta osarahoittaa 50 % ja yli 1 000 vuorokauden työmarkkinatukijakson jälkeen 70 % Kelan maksamasta työmarkkinatuesta. Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki sisältyy Eksotelle maksettavaan sote-palveluiden kokonaisuuteen.

Kunta on panostanut viime vuosina työllisyydenhoitoon ja päätti vakinaistaa työllisyyskoordinaattorin vuodesta 2020 eteenpäin. Kunnan tavoitteena on jatkossakin vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuden pienenemiseen. Kunta tekee tiivistä viranomaisyhteistyötä TYP:n ja TE-toimiston kanssa, koska asiakkaiden aktivointi tapahtuu viime kädessä niiden toimesta. Kunnan vaikutusmahdollisuudet kuntaosuuden säästöihin tulevat siitä, että kuntaosuuden piirissä oleville asiakkaille tarjotaan paikkoja

työllistymistä edistäviin palveluihin (kuntouttava työtoiminta ja työkokeilu) ja palkkatukityöhön eri toimialoilla. Kunnan tekemä työ työllisyshoidossa tulee nähdä lisäksi osana hyvinvoinnin edistämistä ja syrjäytymisen ehkäisyä. Panostamalla työllisyyden hoitoon voidaan myös osaltaan hillitä sosiaali- ja terveystalouden kasvua.

Työllistämismäärätyksen piiriin ohjautuneiden asiakkaiden määrä lisääntyi vuoden 2019 aikana huomattavasti, mutta se on laskenut vuonna 2020. Kunnan näkökulmasta mahdollinen velvoitetyön lisääntyminen vaikuttaa muuhun palkkatukityöllistämiseen. Palkkatukeen varatut määrärahat joudutaan tällöin käyttämään ensisijaisesti lakisääteisen velvoitetyön toteuttamiseen. Velvoitetyöllistettävien määrän ennustaminen on mahdotonta.

Työllisyshoidosta on laadittu toimintasuunnitelma vuodelle 2021. Hyvinvointisuunnitelmassa on lisäksi esitetty tavoitteet ja mittarit työllisyyden edistämiseksi. Valtuustotason sitovat tavoitteet on esitetty hallintopalveluiden tulosalueen yhteydessä.

3.3 Asuminen

Asumiseen liittyy monia ulottuvuuksia yksittäisen ihmisen, kunnan ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Yksittäinen ihminen valitsee asuinpaikkansa omien tarpeidensa, toiveidensa ja mahdollisuuksiensa mukaisesti. Julkinen valta ohjaa asumista poliittisilla päätöksillä ja toimenpiteillä, joiden vaikutukset kohdistuvat sekä yksittäiseen ihmiseen että yhteiskuntaan.

Väestöään menettävät pienet maaseutukunnat painivat erilaisten ongelmien kanssa kuin kasvukeskukset. Kasvukeskuksissa kärsitään asuntopulasta ja podetaan asunnottomuutta. Väestötappiokunnissa on tyhjiksi jääviä taloja ja asuntoja, joiden käyttötarkoitus muuttuu tai ne poistetaan käytöstä.

Ruokolahden kuntastrategian motto on ”Ruokolahti on hyvä paikka asua ja elää”. Kunta pyrkii säilyttämään elinvoimaisuuttaan paikkakunnalla tarjoamalla hyviä tonttipaikkoja sekä pientalorakentamiseen että rivitalorakentamiseen. Kunnan tarjoamat hyvinvointipalvelut tukevat asumisen vetovoimaisuutta kunnassa.

Kunta tarjoaa kohtuun hintaisia vuokra-asuntoja yksiöistä perheasuntoihin niin rivi- kuin kerrostaloissa. Huomion arvoinen asia on, että 2010-luvun alusta lähtien on kunnan asuntohakijoiden määrä laskenut enemmän kuin puoleen. Asuntopoliittisessa päätöksen teossa tulee tämä asia huomioida.

Kunnan ikääntyvä väestö hakeutuu taajamaan palveluiden läheisyyteen. Ikääntyneiden asumisen kannalta erityisen tärkeää on kehittää asumista paikallisista lähtökohdista. Kotona asumista tuetaan mahdollisimman pitkään niin, että asuntojen esteettömyyttä ja turvallisuutta parantavaa teknologiaa ja korjausrakentamista edistetään. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA myöntää korjausavustuksia ikäihmisille, vammaisille ja erityisryhmille. ARA:n kautta voi hakea myös esteettömyys- ja hissiavustuksia.

Eksote toimii kunnan merkittävänä kumppanina hoidollisissa asuntopalveluissa. Kunnan laaja pinta-ala tuottaa haasteita hoidollisten palveluiden järjestämiselle. Toistaiseksi kunnassa on kyetty vastaamaan senioriasuntojen ja palvelutalojen asuntokäyttöön. Kunnan väestön ikärakenteen muuttuessa enemmän senioripainotteiseksi tulee asumisessa erityisesti huomioida asuntojen riittävyys palveluiden läheisyydessä.

Kunta tulee säilyttämään hyvän ja omakustanneperiaatteen hinta-laatusuhteen omistamissaan vuokra-asunnoissa. Kunta hankkii palvelut talousalueella toimivilta kiinteistötoimialan kumppaniryrittäjiltä. Kunnossapidossa noudatetaan kuntokartoituksen pohjalta laadittua korjaussuunnitelmaa (10-v. PTS). Kiinteistöjen kunnossapitosuunnitelmia tarkastellaan vuosittain kiinteistökiertoilla. Isommat korjaukset tehdään kilpailutettujen erillisurakoiden mukaan. Harkitsematonta korjausvelkaa ei saa muodostua.

Kunta on mukana yhtenä perustajajäsenenä Ruokolahden Vanhustentaloyhdistys ry:ssä. Vanhustentaloyhdistys ry:n hallinnoimat kiinteistöt lähestyvät elinkaarensa pirstettä, jossa niiden tulevaisuuden toimintamahdollisuuksia tulee tarkastella. Tämä vaatii yhteistä näkemystä kunnan ja muiden vanhustentaloyhdistyksen jäsenten kesken.

3.5 Konserniyhteisöt

Ruokolahden kuntakonserniin kuuluvat seuraavat konserniyhteisöt:

	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %
Tytäryhteisöt		
Ruokolahden Vuokratalot Oy	100,00	100,00
Asunto Oy Ruokolahden Elvinkulma	100,00	100,00
Asunto Oy Ruokolahden Veikkojenpolku	57,26	66,37
Asunto Oy Ruokolahden Torinkulma	68,70	68,70
Kuntayhtymät		
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	3,05	3,05
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	3,94	3,94
Etelä-Karjalan liitto	4,48	4,48
Osakkuusyhteisöt		
Asunto Oy Ruokolahden Tapiontie 28	50,00	50,00
Asunto Oy Ruokolahden Sudenkolo		24,40

Konsernia johdetaan ja valvotaan kunnanvaltuuston antaman konserniohjeen mukaisesti.

3.5.1 Konserniyhtiöiden esittely

Ruokolahden Vuokratalot Oy:lle kuuluu 15 kiinteistöä ja kaksi osakehuoneistoa, joissa on yhteensä 151 vuokra-asuntoa.

	Valmistumis- vuosi	Huoneisto- jen m ²	Asuntoja kpl
Hannahontie 2–4	2001	538,0	8
Järkäletie 4–6	1999	611,0	10
Kalliokuja 3	1984	682,0	11
Kalliokuja 5	1986	679,0	11
Kumparetie 2	1992	707,5	13
Lampikuja 2	1993	616,5	10
Lampikuja 4	1991	520,0	10
Lankilantie 53	1990	288,0	5
Lumikontie 14	1990	428,0	8
Mertatie 1–3	1992	309,0	5
Metsäkouluntie 1	1992	866,5	17
Nällisuontie 11	1989	630,0	16
Sudenpolu 3–5	1990	55,0	1
Tupaukontie 2	2004	488,0	9
Ukonpolku 5	1991	466,0	9
Varvikkotie 7	2008	436,0	7
Veikkojenpolku 2	1991	54,0	1
	Yhteensä	8 374,50	151

Ruokolahden Vuokratalot Oy:n taseen loppusumma 31.12.2019 on 8 329 930,24 euroa. Pitkäaikaista lainaa taseessa on 2 250 000,00 euroa ja suunnitelman mukainen lainanlyhennys on 250 000,00 euroa. Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 1 010 436,43 euroa (2018: 1 014 208,05 euroa).

Asunto Oy Ruokolahden Elvinkulmassa on neljä huoneistoa, joista kaksi on asuinkäytössä ja kaksi huoneistoa on Eksoten avopsykiatrian päivätoimintayksikkönä (Mattila). Taseen loppusumma 31.12.2019 on 333 545,24 euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa yhtiöllä ei ole. Vastikkeita ja käyttökorvauksia tilikaudelta 1.1–31.12.2019 yhtiö peri 17 441,71 euroa.

Asunto Oy Ruokolahden Veikkojenpolku on asuinrivitalo, jossa on 12 asuntoa. Kuntakonserni omistaa niistä kahdeksan. Asunto Oy Ruokolahden Veikkojenpolun taseen loppusumma on 698 462,41 euroa. Tuottoja yhtiö oli 19 150,83 euroa. Yhtiö on velaton.

3.5.2 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet konserniyhtiöille 2021–2023

3.5.2.1 Ruokolahden Vuokratalot Oy

Konsernia johdetaan ja valvotaan kunnanvaltuuston antaman konserniohjeen mukaisesti. Ruokolahden Vuokratalot Oy:n toiminnalliset ja taloudelliset talousarviotavoitteet ovat:

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO
Aktiivikäyttöaste	asuntojen maksimaalinen käyttö	➤ 95 %
Laskennallinen vuokratappio	tyhjät asunnot, aikaviive vuokrauksessa, remonttijaksot	◀ 7 %
Palvelutaso: asuntotoimisto	asukaskyselyn tulokset, asteikoilla 0-10	➤ 8
Palvelutaso: huoltoyhtiö	asukaskyselyn tulokset asteikolla 0-10	➤ 7

Yhtiön tavoitteena on, että se pystyy tuotoillaan kattamaan toiminnan kustannukset, investointien rahoituskustannukset ja poistot. Yhtiön tase pidetään vakaana noudattamalla tasaerä -lainanlyhennysohjelmaa.

Palvelutasoa mitataan vuosittain asukkaille teetetyn asukaskyselyn vastausten perusteella (asteikolla 0-10). Tavoitteena on parantaa asukkaiden, asuntotoimiston ja huoltoyhtiön välistä tiedonkulkua sekä tuoda esiin toimintaan ja palveluun liittyviä ongelmia.

Vuokratalojen kunnossapitosuunnitelman (10-v PTS) mukaisesti toteutetaan kiinteistöjen kunnossapitoa ja huoltoa. Suurimpina korjauksina kolmen vuoden ajanjaksolla tehdään Rantaharjun kerrostalojen putkistosaneeraukset. Kalliokuja 5:n käyttövesiputket saneerataan 2020 ja Kalliokuja 3:n saneeraus mahdollisesti vuoden 2022 aikana. Vuosittainen kohdekohtainen tarkastelu tehdään kiinteistökiertoilla.

3.5.2.2 Muut kiinteistöt ja asunto-osakeyhtiöt

Yhtiöiden edellytetään toimivan kannattavasti ja huolehtivan riittävästi kiinteistöjensä kunnossapidosta sekä talouden tasapainosta.

Kunnan suoraan omistamia yksittäisiä huoneistoja voidaan myydä asukkaiden vaihtuessa.

3.5.2.3 Osakkuusyhteisöt

Yhtiöiden edellytetään toimivan kannattavasti ja huolehtivan riittävästi kiinteistöjensä kunnossapidosta sekä talouden tasapainosta.

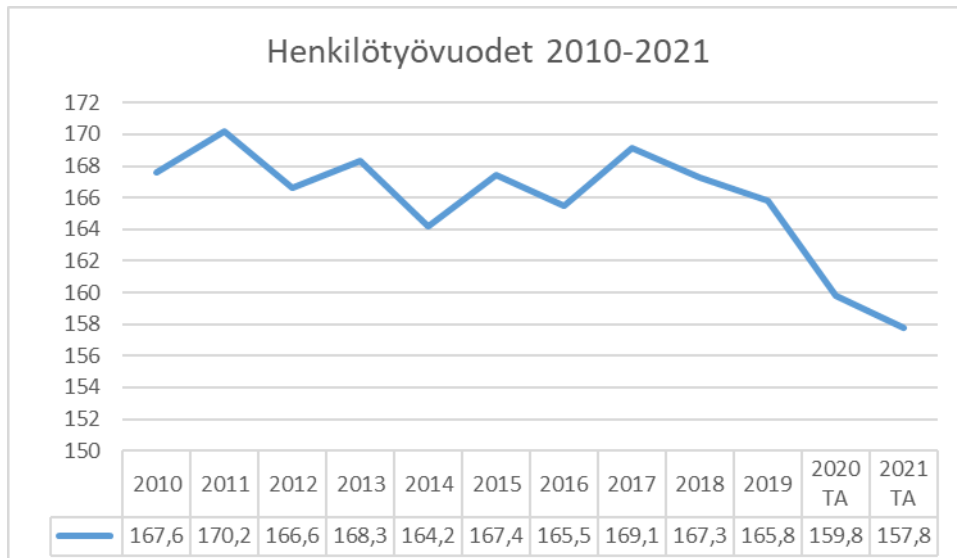
Kunnan suoraan omistamia yksittäisiä huoneistoja voidaan myydä asukkaiden vaihtuessa.

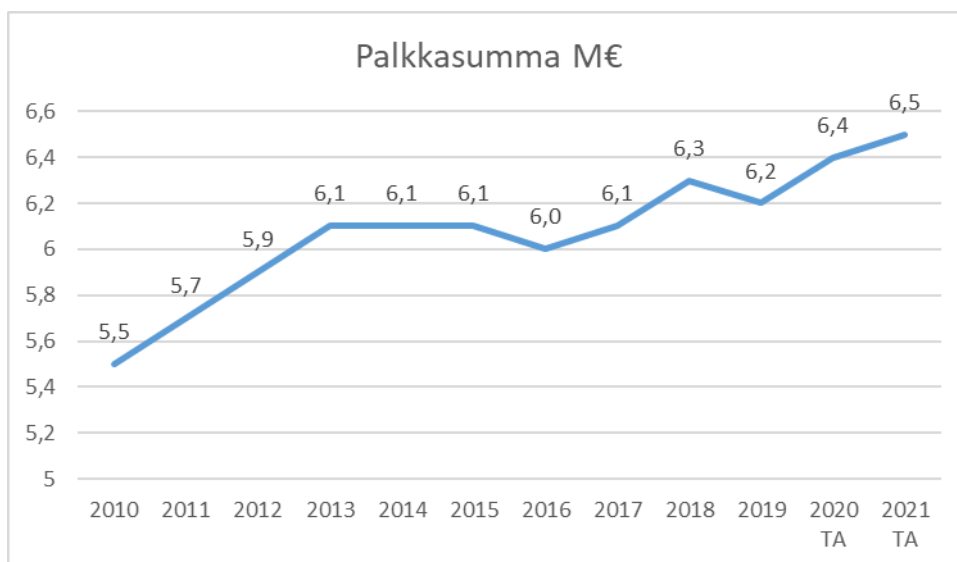
4 HENKILÖSTÖ

Hallintokuntaakohtainen henkilöstösuunnitelma vuodelle 2021 on seuraavilla sivuilla.

Kunnan vakinaisen henkilöstön henkilötyövuosien määrä on kehittynyt seuraavasti:

Kunnan palkkasumman kehitys vuosina 2010–2021 on seuraava:

4.1 Henkilöstösuunnitelma 2021

Virka/työsuhde henkilötyövuotta (htv)	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021
HALLINTOPALVELUT / KUNNANHALLITUS			
Kunnanjohtaja	1	1	1
Hallintojohtaja	1	1	1
Asumispalvelupäällikkö	1	1	1
Taluspäällikkö	1	1	1
TVT-päällikkö	1	1	1
Keskusarkistonhoitaja	0,65	0,65	0,65
Palvelusihteeri	3	4	4
Toimistonhoitaja	0,8		
Elinkeinosihteeri 30 h/vko			0,80
Laskentasihteeri	1	1	1
Palvelusihteeri (Hoitaa hyvinvointipalvelujen palvelusihteerin tehtäviä 75 % työajasta)	0,25	0,25	0,25
Hallintopalvelut/kunnanhallitus yhteensä	10,7	10,9	11,7
HYVINVOINTIPALVELUT / LAUTAKUNTA			
Hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	0,75	0,75	0,75
Rehtori	1	1	1
Lehtori/ya	11	10	10
Luokanopettaja	17	17	16
Tuntiopettaja, päätoiminen (Historian, kielten, liikunnan, teknisen työn sekä luokanopetuksen tuntiop.)	8	8	8
Joustavan perusopetuksen opettaja (JOPO)	1	1	1
Eriyisopettaja	4	4	4
Koulusihteeri	1	1	1
Laitosmies	1	1	1
Siivooja (yht 7 hlöä: koulu 65 %, päiväkotiesiöopetus 20 %, liikuntahalli 15 %)	4,55	0	0
Koulunkäynninohjaaja	16	15	15
	66,3	59,75	58,75
Kansalaisopisto			
Palvelusihteeri	1	1	1
Kirjasto			
Kirjastonjohtaja	1	1	0
Kirjastovirkailija	2	2	3
	3	3	3
Liikunta/nuorisotoimi			
Liikunnanohjaaja	1	1	1
Liikuntakoordinaattori (hanke 12/2020 saakka)	1	1	0
Hyvinvointiluotsi (1.1.2021 alkaen)			1
Siivooja	1,05	0	0
Nuoriso-ohjaaja	1	1	1

Etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	1
	5,05	4	4
Varhaiskasvatus			
Varhaiskasvatuspäällikkö	1	1	1
Päivähoidon ohjaaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja	9	10	10
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (1 toimi täytetty määräaikaisena)	23	21	20
Perhepäivähoitaja (3 hoitajaa 50 % osa-aika)	4	3	2,5
Siivooja (1.1.2020 siirtynyt puhtauspalveluihin)	1,4	0	0
Palvelusihteeri	1	1	1
	41,4	38	36,5
Ruoka- ja puhtauspalvelu			
Ruokapalvelupäällikkö	1	1	1
Ruokapalveluvastaava	2	2	2
Ruokapalvelutyöntekijä (yhden työntekijän työaika 70 %)	13	14	13,7
Siivooja (yhden työntekijän työaika 52 %)	0	6,52	6,82
	16	23,52	23,52
Hyvinvointipalvelujen toimiala / lautakunta yhteensä	132,75	129,27	126,77
TEKNISTEN PALVELUIDEN TOIMIALA / LAUTAKUNTA			
Teknisten palvelujen toimialajohtaja	1,58	1	1
Rakennuttaja / kiinteistöjen kunnossapitoinsinööri	1		
Kunnossapitoinsinööri		1	1
Maanrakennusmestari	1	0,25	
Palvelusihteeri/rakennusvalvonta	1	1	1
Rakennustarkastaja	1,75	1	1
Palvelusihteeri / tekniset palvelut	1	1	1
Maanmittausinsinööri	1	1	1
Tuntipalkkaiset työntekijät	6	6	6
Laitosmies, vesihuoltolaitos	1	1	1
Laitosmies, kaukolämpölaitos	1	1	1
Laitosmies, maakaasulaitos/kiinteistöt	1	1	1
Tuntipalkkaiseen tehtäväsijaistukseen	0,5	0,5	0,5
Liikuntapaikkojenhoitajat	2	2	2
Työllistetyt (liikuntapaikat, puutarhuri, metsäkoulu)	2,5	1,87	1,83
Teknisten palveluiden lautakunta yhteensä	22,33	19,62	19,33
Koko kunta yhteensä	165,78	159,79	157,80

5 TALOUSARVIO**5.1 Tuloslaskelma 2018–2021**

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos % TA 2020/2021
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 662 068,61	2 494 714,75	2 463 740	2 473 880	0,4
Maksutuotot	421 246,43	410 096,19	394 400	339 200	-14,0
Tuet ja avustukset	217 243,90	223 964,30	180 780	252 810	39,8
Muut toimintatuotot	1 704 093,25	1 812 634,88	1 768 930	1 840 890	4,1
Toimintatuotot yhteensä	5 004 652,19	4 941 410,12	4 807 850	4 906 780	2,1
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 328 045,62	-6 216 751,16	-6 426 150	-6 543 210	1,8
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 427 276,18	-1 387 797,74	-1 418 780	-1 444 100	1,8
Muut henkilösivukulut	-221 749,50	-198 914,45	-211 310	-245 990	16,4
Henkilöstökulut yhteensä	-7 977 071,30	-7 803 463,35	-8 056 240	-8 233 300	2,2
Palvelujen ostot	-23 528 800,91	-23 958 062,02	-24 960 760	-25 813 050	3,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 911 293,17	-1 709 238,24	-1 976 855	-1 844 540	-6,7
Avustukset	-404 126,32	-351 721,04	-375 100	-518 440	38,2
Muut toimintakulut	-1 003 087,06	-591 571,40	-587 840	-592 780	0,8
Toimintakulut yhteensä	-34 824 378,76	-34 414 056,05	-35 956 795	-37 002 110	2,9
Toimintakate	-29 819 726,57	-29 472 645,93	-31 148 945	-32 095 330	3,0
Verotulot	20 835 347,93	21 034 633,52	21 690 000	22 000 000	1,4
Valtionosuudet	11 190 667,00	11 408 530,00	11 830 000	11 930 000	0,8
Verorahoitus yhteensä	32 026 014,93	32 443 163,52	33 520 000	33 930 000	1,2
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	167,97	167,66	1 000	500	-50,0
Muut rahoitustuotot	13 388,29	14 396,22	10 000	14 000	40,0
Korkokulut	-136 627,77	-168 317,86	-170 300	-162 000	-4,9
Muut rahoituskulut	-3 135,51	-3 290,47	-4 000	-4 000	0,0
Vuosikate	2 080 081,34	2 813 473,14	2 207 755	1 683 170	-23,8
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 899 128,05	-2 050 119,84	-1 891 000	-1 895 500	0,2
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	180 953,29	763 353,30	316 755	-212 330	
Poistoeron lisäys (-) tai väh.(+)	114 267,97	113 676,41	113 170	110 880	
Varausten lisäys (-) tai väh.(+)					
Tilikauden ylijäämä (alij.)	295 221,26	877 029,71	429 925	-101 450	
Toimintatuotot / toimintakulut %			13,4	13,3	
Vuosikate / poistot %			116,7	88,8	
Vuosikate euroa / asukas			444,8	343,7	
Taseen kertynyt yli-alijäämä			7 619 975	8 497 026	
Kertynyt ylijäämä / asukas			1 494	1 701	
Arvioitu asukasmäärä woden lopussa			4 963	4 897	

5.2 Rahoituslaskelma 2018–2021

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	2 080 081,34	2 813 473,14	2 207 755	1 683 170
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-13 386,36	413 484,79	-28 000	-94 000
	2 066 694,98	3 226 957,93	2 179 755	1 589 170
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-8 502 244,31	-1 496 138,08	-1 047 000	-1 334 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin		70 000,00		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	25 030,00	143 624,38	30 000	100 000
	-8 477 214,31	-1 282 513,70	-1 017 000	-1 234 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 410 519,33	1 944 444,23	1 162 755	355 170
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset (-)				
Antolainasaamisten vähennykset (+)				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	7 000 000,00			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-1 128 436,00	-1 137 131,64	-1 137 132	-957 600
Lyhytaikaisten lainojen muutos (+/-)				
	5 871 564,00	-1 137 131,64	-1 137 132	-957 600
Oman pääoman muutokset (+/-)				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-156 290,11	-796 127,07	0	-20 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	-695 245,44	11 185,52	25 623	-622 430
Rahavarat 31.12.	4 143 079,02	4 154 264,54	3 354 623	3 630 570
Rahavarat 01.01.	4 838 324,46	4 143 079,02	3 329 000	4 253 000
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä			-8 119	-7 744
Lainan hoitokate			1,8	1,6
Kassan riittävyys, pv			32	33
Sitova valtuustoon nähden				

5.3 Maakaasulaitoksen tuloslaskelma 2019–2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos % ta 2020/2021
Liikevaihto	1 022 674,54	1 007 000	951 000	-5,6
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Tuotot yhteensä	1 022 674,54	1 007 000	951 000	-5,6
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-530 925,17	-573 000	-466 000	-18,7
Palvelujen ostot	-9 048,32	-9 700	-15 000	54,6
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-539 973,49	-582 700	-481 000	-17,5
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-51 645,27	-47 000	-47 000	0,0
Eläkekulut	-8 811,97	-7 970	-7 990	0,3
Muut henkilösivukulut	-1 553,82	-1 570	-1 790	14,0
Henkilöstökulut yhteensä	-62 011,06	-56 540	-56 780	0,4
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 004,42	-24 500	-12 360	-49,6
Liiketoiminnan muut kulut	-339 391,48	-348 470	-348 830	0,1
Liikelylijäämä (alijäämä)	70 294,09	-5 210	52 030	-1 098,7
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Rahoitusavustus kunnalta				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta kunnalle (si:	-190,21	-190	-190	
Muut rahoituskulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunn.	70 103,88	-5 400	51 840	
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden ylijäämä (- alijäämä)	70 103,88	-5 400	51 840	

5.4 Maakaasulaitoksen rahoituslaskelma 2019–2021

Maakaasulaitoksen varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Tulorahoitus			
Liikelyjäämä / alijäämä	70 294,09	-5 210	52 030
Poistot	11 004,42	24 500	12 360
Rahoitustuotot ja -kulut	-190,21	-190	-190
Satunnaiset erät			
Muut rahoituksen korjauserät			
	81 108,30	19 100	64 200
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-6 704,16	-6 000	-6 000
Rahoitusosuudet investointeihin			
Käyttöomaisuuden myyntitulot			
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	74 404,14	13 100	58 200
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	74 404,14	13 100	58 200
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			
Oman pääoman muutokset			
Peruspääoman muutos			
Liittymismaksujen muutos			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Lyhytaikaisten saamisten lis(-) väh(+)	-115 165,02		
Korottomien pitkä- ja lyh.aik.velkojen lis(+)-väh(-)	40 760,88		
Rahoitustoiminta netto	-74 404,14	13 100	58 200
Ero	0,00		
Peruspääoma 1.1.2019	4 938,33		
Peruspääoma 31.12.2019	4 938,33		
Peruspääoman muutos	0,00		

5.5 Vesilaitoksen tuloslaskelma 2019–2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos % TA 2020/2021
Liikevaihto	586 021,52	621 610	622 690	0,2
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Tuotot yhteensä	586 021,52	621 610	622 690	0,2
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-56 108,85	-56 200	-66 200	17,8
Palvelujen ostot	-133 738,22	-160 300	-165 800	3,4
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-189 847,07	-216 500	-232 000	7,2
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-110 485,02	-88 300	-89 000	0,8
Eläkekulut	-22 176,93	-18 650	-18 710	0,3
Muut henkilösivukulut	-3 413,79	-2 950	-3 380	14,6
Henkilöstökulut yhteensä	-136 075,74	-109 900	-111 090	1,1
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-267 025,88	-224 250	-241 280	7,6
Liiketoiminnan muut kulut	-13 176,23	-15 400	-17 210	11,8
Liikelylijäämä (alijäämä)	-20 103,40	55 560	21 110	-62,0
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Rahoitusavustus kunnalta				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta kunnalle (sis.)	-8 629,63	-8 400	-5 900	-29,8
Muut rahoituskulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunn. eriä	-28 733,03	47 160	15 210	-67,7
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden ylijäämä (- alijäämä)	-28 733,03	47 160	15 210	-67,7

5.6 Vesilaitoksen rahoituslaskelma 2019–2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Vesilaitoksen varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta			
Tulorahoitus			
Liikeliijäämä / alijäämä	-20 103,40	55 560	21 110
Poistot	267 025,88	224 250	241 280
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 629,63	-8 400	-5 900
Satunnaiset erät			
Muut rahoituksen korjaukset			
	<u>238 292,85</u>	<u>271 410</u>	<u>256 490</u>
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-240 198,42	-221 000	-605 000
Rahoitusosuudet investointeihin			
Käyttöomaisuuden myyntitulot			
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-240 198,42	-221 000	-605 000
Tulorahoitus ja investoinnit netto	-1 905,57	50 410	-348 510
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			
Oman pääoman muutokset			
Peruspääoman muutos	-50 118,47		
Edell.tilik.yli-/alijäämä/vah.liit.maksujen lisäys			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Lyhytaikaisten saamisten lis(-) väh(+)	-50 142,72		
Korottomien pitkä- ja lyh.aik.velkojen lis(+)-väh(-)	102 166,76		
Rahoitustoiminta netto	1 905,57	50 410	-348 510
Ero	0,00		
Peruspääoma 1.1.2019	1 736 554,62		
Peruspääoma 31.12.2019	<u>1 686 436,15</u>		
Peruspääoman muutos	50 118,47		

5.7 Kaukolämpölaite, valtuustotaso 2019–2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Liikevaihto	794 565,56	860 000	804 000
Liiketoiminnan muut tuotot			
Tuet ja avustukset kunnalta			
Tuotot yhteensä			
Materiaalit ja palvelut			
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-9 507,19	-12 500	-12 500
Palvelujen ostot	-681 944,58	-673 800	-626 600
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-691 451,77	-686 300	-639 100
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-40 333,82	-38 000	-38 000
Eläkekulut	-7 596,09	-7 050	-7 050
Muut henkilösivukulut	-1 302,88	-1 280	-1 440
Henkilöstökulut yhteensä	-49 232,79	-46 330	-46 490
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 315,76	-34 880	-23 360
Liiketoiminnan muut kulut	-34,85	-16 390	-14 560
Liikelylijäämä (alijäämä)	20 530,39	76 100	80 490
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot			
Rahoitusavustus kunnalta			
Muut rahoitustuotot			
Kunnalle maksetut korkokulut			
Muille maksetut korkokulut			
Korvaus peruspääomasta kunnalle (sis.)			
Muut rahoituskulut			
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunn. eriä	20 530,39	76 100	80 490
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Tilikauden ylijäämä (- alijäämä)	20 530,39	76 100	80 490

5.8 Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto, sitovuustasot

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO 2021			
sis.+ulk.			
	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
100 Hallinto	N	2 902 190	1 425 010
200 Elinkeinoelämän kehittäminen	N	268 560	17 800
250 E-K sosiaali- ja terveyspiiri	N	21 673 000	
400 Muut hyvinvointipalvelut	N	2 862 681	1 790 937
420 Varhaiskasvatus	N	2 321 328	191 620
450 Perusopetus	N	5 374 898	271 620
500 Teknisten palv.hallinto ja sis.palv.	N	815 920	74 300
520 Kiinteistö- ja yhdyskuntapalvelut	N	2 387 070	2 308 400
540 Kaukolämpölaite	N	700 150	804 000
570 Maakaasulaitos	N	886 610	951 000
580 Vesihuoltolaitos	N	360 300	622 690
		40 552 707	8 457 377
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		22 000 000
Valtionosuudet	B		11 930 000
Korkotulot	B		500
Muut rahoitustulot	B		20 090
Korkomenot	B	162 000	
Muut rahoitusmenot	B	10 090	
Satunnaiset erät			
		172 090	33 950 590
INVESTOINTIOSA			
Kunnanhallitus (kv)	N	30 000	6 000
Maa- ja vesialueet		30 000	6 000
Teknisten palvelujen lautakunta (kv)	N	1 304 000	
Talonrakennus		330 000	
Liikenneväylät		253 000	
Muu julkinen käyttöomaisuus		58 000	
Kaukolämpölaite		25 000	
Muu liike- ja palvelutoiminta		27 000	
Maakaasulaitos		6 000	
Vesihuoltolaitos		605 000	
		1 334 000	6 000
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B		
Antolainasaamisten vähennykset	B		
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	957 600	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalm.muutokset		20 000	
Vaikutus maksuvalmiuteen		-622 430	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		42 413 967	42 413 967

5.9 Taloussuunnitelma, käyttötalousosa, valtuustotaso

Tp 2019	Ta 2020		Ta 2021	%
100 HALLINTO				
TOIMINTATUOTOT				
403.002	276.500 *	Liiketoiminnan myyntituotot	277.100	0,2
4.728	0 *	Korvaukset kunnilta ja ky:ltä	5.000	0,0
332	5.000 *	Maksutuotot	2.000	60,0-
67.973	106.180 *	Tuet ja avustukset	99.200	6,6-
74.010	38.500 *	Muut toimintatuotot	105.900	175,1
550.045	426.180 ***	TOIMINTATUOTOT (ulkoiset)	489.200	14,8
TOIMINTAKULUT				
-647.441	-774.350 *	Palkat ja palkkiot	-785.700	1,5
520	500 *	Henkilöstökorvaukset	2.000	300,0
-229.298	-291.980 *	Henkilösivukulut	-293.410	0,5
-702.828	-739.450 *	Asiakaspalvelujen ostot	-716.500	3,1-
-648.935	-799.980 *	Muiden palvelujen ostot	-816.990	2,1
-24.458	-33.450 *	Ostot tilikauden aikana	-61.030	82,5
-21.573	-15.400 *	Avustukset	-16.000	3,9
-103.414	-102.680 *	Vuokramenot	-108.730	5,9
-16.568	-12.310 *	Muut toimintakulut	-13.400	8,9
-2.393.995	-2.769.100 ***	TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-2.809.760	1,5
-1.843.950	-2.342.920 ****	TOIMINTAKATE (ulkoiset)	-2.320.560	1,0-
822.135	922.680 ***	TOIMINTATUOTOT (sisäiset)	935.810	1,4
-87.447	-86.190 ***	TOIMINTAKULUT (sisäiset)	-92.430	7,2
734.688	836.490 ****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	843.380	0,8
-1.109.262	-1.506.430 *****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1.477.180	1,9-
-3	0 *	Muut rahoituskulut	0	0,0
-11.865	-4.170 *	Poistot	-1.120	73,1-
-1.121.131	-1.510.600 *****	KATE YHTEENSÄ	-1.478.300	2,1-

TOIMINNAN TARKOITUS

Hallintopalvelujen tulosalue tuottaa ja kehittää kunnan muille toimialoille yleis-, talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palveluja sekä huolehtii kunnan suoraan omistamien asuntojen vuokrauksesta.

Hallinto-osasto huolehtii yleisten vaalien järjestelyistä kunnassa. Kuntavaalit järjestetään huhtikuussa 2021.

Hallintopalvelut luovat omalta osaltaan edellytykset valtuuston ja kunnanhallituksen sekä kunnan eri toimialojen ja toimielinten tuloksekkaalle toiminnalle. Tulosalueelle kuuluvista tehtävistä huolehditaan taloudellisesti ja tehokkaasti asetettujen määräaikaisten puitteissa noudattaen annettuja säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä.

SELOSTUS TOIMINNASTA 2021

Hallintopalvelujen tulosalueella hoidetaan valtuuston ja kunnanhallituksen, vanhusneuvoston ja yhteistoimintatoimikunnan kokousasioiden kokoaminen ja valmistelu sekä päätösten täytäntöönpano. Tarkastuslautakunnan toiminnan kustannuksiin varataan määräraha hallintopalvelujen tulosalueelle. Kuntavaaleja varten varataan myös määräraha. Kuntavaalien vaali-

päivä on sunnuntai 18.4.2021 ja ennakkoäänestys kotimaassa on 7.–13.4.2021. Uusi valtuusto aloittaa työnsä 1.6.2021. Kunnanhallitus kokoontuu keskimäärin joka toinen viikko kesäajan taukoa lukuun ottamatta ja kunnanvaltuusto noin 5–7 kertaa vuodessa. Vuonna 2021 järjestetään arviolta kuusi valtuuston kokousta.

Yleishallinnon tehtäviin kuuluvat lisäksi asianhallinnan järjestäminen, joka käsittää asiakirjahallinnan, asiantkäsittelyn ja arkistoinnin. Sähköiseen asianhallintaan siirtyminen on useammalle vuodelle ajoittuva vaativa tehtävä, jonka tavoitteena on toiminnan tehostuminen asianhallinnan prosessien nopeutuessa ja asiakaspalvelun sujuvuuden lisääminen. Vuonna 2021 otetaan käyttöön uusi asianhallintajärjestelmä.

Taloushallinnollisia tehtäviä ovat kunnan laskentatoimen, laskutuksen ja ostolaskujen sekä maksuliikenteen hoitaminen. Laskentatoimeen kuuluvat kirjanpito, raportointi ja erilaisten laskelmien tuottaminen taloussuunnittelua, tilinpäätöstä ja talouden seuranta varten sekä päätöksenteon tueksi. Kunnan kassavarojen riittävydestä huolehtiminen, saatavien hallinta ja rahaliikenne ovat myös osa taloushallinnon tehtäväkenttää. Palkanlaskennan palvelut ostetaan Meidän IT ja talous Oy:ltä. Taloushallinnossa pilotoidaan ostolaskujen automaattisen tiliöintiin tarkoitettua Ailikki-ohjelmaa.

Henkilöstöhallinnon tehtäviä ovat mm. palvelussuhdeasiat, työhyvinvointi- ja työsuojeluasiat sekä yhteistyö työterveyshuollon kanssa, yhteistoiminta palkansaajajärjestöjen kanssa, henkilöstövoimavarojen seuranta ja henkilöstösuunnittelu. Vuoden 2021 painopisteenä henkilöstöhallinnossa säilyy sairauspoissaolojen määrän vähentäminen. Loppuvuodesta 2020 toteutettiin henkilöstön työhyvinvointikysely, josta saatiin työkyky- ja työhyvinvointi-indeksien arvot. Niiden avulla kohdennetaan kehittämistoimia henkilöstön työolosuhteisiin ja työssä jaksamiseen.

Tietohallinnon tehtävät käsittävät tietohallinnon ja sähköisten palvelujen kehittämisen. Tietohallinnon kautta turvataan työntekijöille, toimialojen asiakkaille sekä kunnanhallitukselle asianmukaiset ja toimivat tietotekniset työskentelyvälineet ja sähköiset palvelut. Kunnan sisäistä tiedon saatavuutta kehitetään laitteesta tai paikasta riippumattomaksi. Tietohallinnossa huolehditaan myös sähköisten palveluiden kehittämisestä ja käyttöönotosta kunnan asukkaiden tarpeisiin. Tietotekniikkapalvelut ostetaan Meidän IT ja talous Oy:ltä.

Asuntotoimisto huolehtii kunnan vuokra-asuntojen asukasvalinnoista ja kunnan asumiskin-teistöjen isännöinnistä. Keskeisenä tavoitteena on vuokra-asuntojen käyttöasteen pitäminen korkealla, mikä edellyttää mm. vuokrauskohteiden kunnan ylläpitämistä.

Hallinnon tulosalueelle kuuluvia muita palvelutehtäviä ovat työllisyyden hoitamiseen liittyvät työllistämis-, projekti- ja yhteistyötehtävät, kunnan yleinen tiedottaminen, kunnanviraston asiakaspalvelu, vakuutusten hoitaminen, yhteishankinnat ja sopimushallinta sekä valmiussuunnittelu. Virkamiestason yhteistyö eri sidos- ja työryhmissä, valio- ja toimikunnissa on tärkeässä osassa hallinnon toiminnassa.

Hallinnon tulosalueen määrärahat sisältävät myös pelastustoimen, kaavoituksen, maa- ja metsätilojen sekä seudullisen ympäristötoimen määrärahat. Pelastustoimi on järjestetty isäntäkuntamallilla. Kuntien yhteinen pelastuslautakunta toimii Lappeenrannan kaupungin organisaatiossa. Kunnan ympäristöterveydenhuolto, ympäristönsuojelu ja eläinlääkintähuolto hoidetaan sopimuksella yhdessä Imatran kaupungin sekä Parikkalan ja Rautjärven kuntien kanssa Imatran seudun ympäristötoimessa. Imatran seudun eteläisen pään eläinlääkintähuollon vastaanotto toimii Ruokolahdella.

Kunnanvaltuusto hyväksyi Ruokolahden uuden kuntastrategian vuoden 2016 keväällä. Strategian mukaan Ruokolahti on hyvä paikka asua ja yrittää, kuntalaisille tuotetaan toimivat palvelut, kunnan omaisuutta hallitaan aktiivisesti ja talous pidetään tasapainossa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Kärkiteema	Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Ruokolahti on hyvä paikka asua	Vaittilan uuden asuinalueen tonttien saaminen myyntiin	Tonttien markkinointi ja myynti	Vuoden 2021 loppuun mennessä
Toimivat palvelut kuntalaisille	Asianhallintajärjestelmän päivittäminen	Uusi järjestelmäversio tiedonohjaussuunnitelmineen käytössä kaikilla toimialoilla	Vuoden 2021 loppuun mennessä

Muut toiminnalle asetettavat tavoitteet:

Tavoite	Toimenpiteet	Tavoitetaso	Mittari
Henkilöstön työkyvyn ja työhyvinvoinnin ylläpitäminen	Tiiviissä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa ennalta ehkäistään työkykyongelmien syntymistä ja käytetään tehokkaasti hyödyksi työkyvyn ylläpitämiseen käytössä olevat tukimuodot ja toimintamallit	Sairauspoissaolojen väheneminen 10 %:lla vuoden 2020 tasosta Työkyky- ja työhyvinvointi-indeksien arvo 8	Sairauspoissaolopäivät Työkyky- ja työhyvinvointi-indeksi

TOIMINNAN PAINOPISTEET 2021–2023

Suunnitelmakaudella kuntastrategian teemoista tärkein on edelleen talouden tasapainon säilyttäminen. Vuosikatteen pitäminen tulevina vuosina sillä tasolla, että mm. kouluinvestoinnista koituvat poistot voidaan kattaa, on kriittinen tehtävä. Eksoten huolestuttava menokehitys aiheuttaa lisäpaineita jäsenkuntamaksuosuuteen. Verotulo- ja valtionosuuskehityksen olisi oltava ennustetun mukaista, jotta talouden sopeuttamistoimilta jatkossa vältyttäisiin.

Kunnan henkilöstön ikärakenteen vuoksi työn kuormittavuuden hallinta ja hyvien työolosuhteiden turvaaminen on tärkeää työurien jatkumiseksi. Suunnitelmakaudella tapahtuvaan eläköitymiseen on varauduttava siten, että henkilöstöressurssien riittävyyteen, osaamisen hallintaan ja hiljaisen tiedon siirtoon kiinnitetään ajoissa huomiota.

Tp 2019	Ta 2020		Ta 2021	%
		200 ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN		
		TOIMINTATUOTOT		
8	0 *	Liiketoiminnan myyntituotot	0	0,0
8	0 ***	TOIMINTATUOTOT (ulkoiset)	0	0,0
		TOIMINTAKULUT		
-3.399	0 *	Palkat ja palkkiot	-50.500	0,0
-769	0 *	Henkilösivukulut	-10.510	0,0
-152.883	-157.340 *	Asiakaspalvelujen ostot	-107.850	31,5-
-10.791	-37.900 *	Muiden palvelujen ostot	-17.200	54,6-
-1.048	-850 *	Ostot tilikauden aikana	-300	64,7-
-68.712	-70.800 *	Avustukset	-71.800	1,4
-7.603	-12.600 *	Vuokramenot	-9.000	28,6-
-245.205	-279.490 ***	TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-267.160	4,4-
-245.197	-279.490 ****	TOIMINTAKATE (ulkoinen)	-267.160	4,4-
22.000	20.000 ***	TOIMINTATUOTOT (sisäiset)	17.800	11,0-
-2.607	-3.350 ***	TOIMINTAKULUT (sisäiset)	-1.400	58,2-
19.393	16.650 ****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	16.400	1,5-
-225.804	-262.840 *****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-250.760	4,6-
-225.804	-262.840 *****	KATE YHTEENSÄ	-250.760	4,6-

TOIMINNAN TARKOITUS

Kunnan tehtävänä on luoda puitteita elinkeinoelämän kehittämiseksi. Varsinaisesta yritysten kehittämistyöstä vastaavat yritykset itsenäisesti tai yhdessä alan asiantuntijaorganisaatioiden kanssa.

SELOSTUS TOIMINNASTA

Ruokolahden kunnan sopimus Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:n kanssa perustuu siihen, että Kehitysyhtiö kantaa päävastuun yritystoimintaan liittyvästä, aloittaville ja jo toimiville yrityksille suunnattavasta perusneuvonnasta sekä vastaa alueellisesti ja seudullisesti merkittävien elinkeinoelämää edistävien hankkeiden suunnittelusta ja toteutuksesta. Kunta ostaa elinkeinojen kehittämispalvelut Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:ltä (Kehy). Kunta palkkaa elinkeinosihteerin (80 %), jonka vastuualueeseen kuuluu yritysyhteistyö.

Maaseutuhallinnon viranomaistehtäviä hoitaa Etelä-Karjalan maaseututoimi, jonka isäntäkuntana on toiminut Lappeenrannan kaupunki.

Elinkeinoelämän kehittämisessä monipuolinen, määrältään ja laadultaan riittävä tonttitarjonta erityyppisiin rakentamistarpeisiin sekä joustava ja yritystoiminnan tarpeet ymmärtävä kaavoituspolitiikka on olennaista.

Tulosalueen muut määrärahat jakaantuvat seuraavasti:

- kylätoiminta-avustukset 20 000 euroa,
- Lappeenranta-Imatra -kaupunkiseutuyhteistyö 8 000 euroa,
- Leader-maksuosuus 22 800 euroa,
- keskitetyt lehti-ilmoitukset 22 000 euroa, josta sisäisenä tulona laskutetaan hallintokunnilta lehti-ilmoitusten kuluja.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Kärkiteema	Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Ruokolahdella on hyvä yrittää.	Kunta tukee elinkeinopolitiikallaan erityyppisten yritysten sijoittamista alueelleen ja seutukunnalle.	Yritystilojen sekä yritystonttien vuokraus ja myynti olemassa oleville ja uusille yrityksille.	Kunnan omistamien yritystilojen käyttöaste 100 %.

TOIMINNAN PAINOPISTEET 2021–2023

Kunta osallistuu tarkoituksenmukaiseen seutu- ja maakunnalliseen yhteistyöhön. Matkailussa Saimaan alueen vetovoimaan panostetaan ja pyöräilymatkailua kehitetään. Kunnan hyviä suhteita ja vuoropuhelua yksityisten yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ylläpidetään ja kehitetään kunnan elin- ja pitovoiman lisäämiseksi.

Tp 2019	Ta 2020		Ta 2021	%
		250 E-K SOSIAALI- JA TERVEYSPIIRI		
		TOIMINTATUOTOT		
		TOIMINTAKULUT		
-20.065.041	-20.831.000 *	Asiakaspalvelujen ostot	-21.673.000	4,0
-20.065.041	-20.831.000 ***	TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-21.673.000	4,0
-20.065.041	-20.831.000 ****	TOIMINTAKATE (ulkoinen)	-21.673.000	4,0
-20.065.041	-20.831.000 *****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-21.673.000	4,0
-20.065.041	-20.831.000 *****	KATE YHTEENSÄ	-21.673.000	4,0

TOIMINNAN TARKOITUS

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystyöntekijät (Eksote) tuottaa kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut lukuun ottamatta varhaiskasvatusta.

SELOSTUS TOIMINNASTA

Määräraha on varattu Eksoten vuoden 2021 maksuosuuteen, jossa on mukana palkkasaatavien osuus. Palkkakiistan ratkaisu tuo Eksotelle yli 30 miljoonan euron kertakustannukset ja noin 8 miljoonan euron vuosittaiset lisäkustannukset, eikä nykyisillä jäsenkuntaosuuksilla ole mahdollista suunnitella Eksoten taloutta tasapainoon ja kattaa jo syntyneitä alijäämiä.

Eksoten jäsenkuntien asukkaiden palvelutarve on myös osoittautunut suunniteltua palvelurakennetta raskaammaksi eikä alkuperäistä toimintakykyohjelman mukaista palvelurakennetta pystytä toteuttamaan suunnitellussa aikataulussa. Vuonna 2021 koronakustannuksiin on Eksote on suunnitellut saatavansa täysimääräiset korvaukset joko suoraan valtiolta tai kuntien Eksotelle siirtämien valtionosuuksien kautta.

Eksoten laskutus on perustunut kullekin jäsenkunnalle määriteltyyn maksuosuusprosenttiin, joka on aikaisemmin määräytynyt kolmen edellisen vuoden todelliseen tai laskennalliseen käyttöön ja kustannuksiin. Maksuosuusprosentti määräytyy vuonna 2021 kahden edellisen vuoden todelliseen tai laskennalliseen käyttöön ja kustannuksiin.

Ruokolahden maksuosuus vuonna 2021 on arviolta noin 21 673 000 euroa, mikä sisältää 100 000 euron määräraharavauksen lääkäripalveluiden palvelusetelikokeiluun Ruokolahdella. Ruokolahden hyvinvointiaseman terveyskeskuslääkäripalvelut yritetään tuottaa jatkossa palvelusetelimalilla, jossa yksityinen palveluntuottaja vastaa kunnan terveyskeskuslääkäripalveluista kuukausittaisella kapitaatiokorvauksella.

Palveluasumisyksikköjen toimintaan voi tulla muutoksia, mutta tietoa muutoksista ei toistaiseksi ole. Sote-kiinteistöjen tulevan käytön ja omistuksen selvittely jatkuu myös vuonna 2021.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Kärkiteema	Tavoitetaso	Mittari
Toimivat palvelut kuntalaisille.	Perusterveydenhuollon palvelut tuetaan sujuvasti paikallisesti.	Hyvinvointiaseman jonetiedot sekä palvelusetelikokeiluun kirjautuneet kuntalaiset.

TOIMINNAN PAINOPISTEET 2021–2023

Kunnan tavoitteena on, että kuntalaisille turvataan lähipalvelut. Samalla on kuitenkin huolehdittava kunnan taloudellisesta kantokyvystä.

Tp 2019	Ta 2020		Ta 2021	%
400 MUUT HYVINVOINTIPALVELUT				
TOIMINTATUOTOT				
7.686	8.200 *	Liiketoiminnan myyntituotot	26.710	225,7
0	0 *	Korvaukset valtiolta	0	0,0
467.670	468.260 *	Korvaukset kunnilta ja ky:ltä	464.530	0,8-
130.010	113.900 *	Maksutuotot	108.700	4,6-
53.702	48.000 *	Tuet ja avustukset	36.910	23,1-
3.092	2.000 *	Muut toimintatuotot	1.000	50,0-
662.160	640.360 ***	TOIMINTATUOTOT (ulkoiset)	637.850	0,4-
TOIMINTAKULUT				
-1.012.675	-1.213.280 *	Palkat ja palkkiot	-1.254.430	3,4
5.945	3.000 *	Henkilöstökorvaukset	8.000	166,7
-282.424	-324.590 *	Henkilösivukulut	-335.240	3,3
-25.000	-25.000 *	Asiakaspalvelujen ostot	-15.000	40,0-
-110.054	-120.470 *	Muiden palvelujen ostot	-120.740	0,2
-347.519	-469.855 *	Ostot tilikauden aikana	-464.760	1,1-
-35.421	-34.800 *	Avustukset	-31.000	10,9-
-465	-300 *	Vuokramenot	-300	0,0
-746	-650 *	Muut toimintakulut	-650	0,0
-1.808.358	-2.185.945 ***	TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-2.214.120	1,3
-1.146.198	-1.545.585 ****	TOIMINTAKATE (ulkoinen)	-1.576.270	2,0
636.065	720.640 ***	TOIMINTATUOTOT (sisäiset)	1.153.087	60,0
-381.038	-520.320 ***	TOIMINTAKULUT (sisäiset)	-648.561	24,6
255.027	200.320 ****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	504.526	151,9
-891.171	-1.345.265 *****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1.071.744	20,3-
-4.946	-52.700 *	Poistot	-38.870	26,2-
-896.117	-1.397.965 *****	KATE YHTEENSÄ	-1.110.614	20,6-

TOIMINNAN TARKOITUS

Hyvinvointipalvelujen hallinto vastaa hyvinvointipalvelujen toiminnan järjestämisestä, kehittämisestä sekä toimintaedellytysten ylläpidosta ja niihin liittyvien hallintopalvelujen hoitamisesta. Lisäksi toimialalle kuuluu joukkoliikenteen koordinointi, suunnittelu ja järjestäminen Ruokolahden kunnassa.

Kansalaisopiston tarkoituksena on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta tukea yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisössä. (Laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998, lakiin on tehty muutoksia vuosina 2001, 2005, 2009, 2010, 2013, 2015 ja 2016).

Kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kunta voi järjestää yleisen kirjaston toiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Yleinen kirjasto toimii ja kehittää toimintaansa yhteistyössä muiden kirjastojen kanssa sekä tarpeen mukaan muiden palvelusektoreiden kanssa. Lisäksi kunnan tulee kuulla asukkaitaan yleisiä kirjastoja koskevissa asioissa. (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016).

Lain kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) mukaan kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Tällä tavoin edistetään myös asukkaiden hyvinvointi ja

terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. Kunnan tehtävänä on myös tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen.

Kunta on mukana Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkun toiminnassa. Metkun verkostoa hallinnoi Lappeenrannan kaupunki, joka on Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto ry:n perustajajäsen.

Kunnan liikuntapalvelujen tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä tuemalla liikuntaa ja muuta terveyttä edistävää fyysistä aktiivisuutta. Kunta järjestää liikuntapalveluja eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukee kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. (Liikuntalaki 390/2015)

Kunnan nuorisopalvelut noudattaa toiminnassaan Nuorisolakia (1285/2016). Ruokolahden nuorisovaltuusto Runnen toimintaa ja nuorten osallisuutta kehitetään toimivaksi osaksi kunnan päätöksentekoa.

Ruoka- ja puhtauspalvelut järjestää toimivat palvelut kuntastrategian mukaisesti. Ruokapalvelut järjestetään kunnan omana toimintana mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä Eksote:n kanssa.

SELOSTUS TOIMINNASTA 2021

Kansalaisopisto ja liikuntapalvelut tarjoavat monipuolisesti harrastusmahdollisuuksia eri-ikäisille kuntalaisille. Kunnan liikuntapalveluissa aloittaa vuonna 2021 hyvinvointiluotsi, jonka työtehtäviin kuuluu mm. liikunta- ja vapaa-aikapalveluiden kehittäminen, yhdistys- ja järjestöyhteistyö. Liikuntapalvelut toteuttavat myös kunnan työntekijöille suunnattua työhyvinvointia tukevaa toimintaa.

Taiteen perusopetuksen kuvataiteen perusopetuksen yleistä oppimäärää on mahdollista opiskella kuvataidekoulussa kansalaisopiston järjestämänä. Musiikin perusopetuksen yleistä oppimäärää on mahdollista opiskella Imatran musiikkiopiston järjestämänä ostopalvelusopimuksen mukaisesti. Tanssin opetusta Ruokolahdella tarjoaa Tanssistudio Jami.

Vapaa-ajan ja kulttuuritoiminnan harrastusmahdollisuuksia lisäävät kunnan alueella toimivat lukuisat aktiiviset yhdistykset.

Nuorisopalveluissa on lisätty nuorten iltojen määrää eri-ikäisille nuorille. Nuorisotyöhön kuuluu myös nuorisovaltuusto Runnen toiminta. Uusi nuorisovaltuusto aloittaa toimikautensa vuoden 2021 aikana ja tavoitteena on pitää säännöllisesti kokouksia ja tehdä aloitteita ja kannanottoja nuorten asioihin liittyen.

Nuorisotyöhön on haettu koulunuorisotyöhön valtion erityisavustusta. Avustuspäätös saadaan vuoden 2020 lokakuussa.

Ruoka- ja puhtauspalvelut toteutetaan kuntastrategian mukaisesti. Ruokapalveluita myydään myös Eksote:lle. Matintiellä toimintansa marraskuussa 2020 aloittanut matalan kynnyksen kohtaamispaikkaan valmistetaan ja toimitetaan koululounasruokalistan mukainen pääruoka.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Kansalaisopisto edistää aktiivista kansalaisuutta ja	Opiskelijamäärä pysyy ennallaan	Oppilasmäärä toimintavuoden aikana vrt. 2019–2020

kuntalaisten hyvinvointia ”korona-ajasta huolimatta”.		
Kirjastopalveluissa sähköisten aineistojen markkinointi ja käytön lisääminen.	KITO -tilasto/AVI	Aineiston käyttö lisääntyy edellisvuoteen nähden
Kunnan liikuntapalveluiden, yhdistysten ja järjestöjen yhteistyön monipuolistaminen ja tiivistäminen.	Yhteisten tilaisuuksien järjestäminen (minimi kaksi yhdistystä/järjestöä + liikuntatoimi)	Tilaisuuksien määrä. Tavoitteena toteutuneet tilaisuudet kerran kuukaudessa.
Nuorisovaltuusto	Valtuusto tekee vähintään 5 aloitetta/kannanottoa Kokouksia on vähintään 8 vuoden 2021 aikana	Aloitteiden ja kannanottojen määrä Toteutuneiden kokousten määrä
Ruokapalvelun asiakastytyväisyyskysely koulun oppilaille ja henkilökunnalle.	Kysely toteutetaan keväällä 2021	Arviointia tehdään kevään 2020 kyselyn vastauksiin verraten

TOIMINNAN PAINOPISTEET 2021–2023

Ruokolahti on hyvä paikka asua

Harrastustarjonta on aktiivista suhteessa kuntakokoon.

Pääomanamme ovat aktiiviset kuntalaiset ja vapaa-ajan asukkaat.

Kullakin kuntalaisella on osaltaan vastuu itsestään, yhteisöstään sekä omasta ja muiden hyvinvoinnista.

Toimivat palvelut kuntalaisille

Ruokolahdella on tarjota monipuolisesti erilaisia liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia eri-ikäisille kuntalaisille

Taloutemme on tasapainossa

Hyvinvointipalveluja tarjotaan edullisesti huomioiden kustannukset.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

TOIMINNAN TARKOITUS

Kuntalain mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan perustehtävä. Lisäksi terveydenhuoltolaissa määritellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on

- lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä
- ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja
- vahvistaa osallisuutta.

Hyvinvointia ja terveyttä edistetään kaikilla kunnan toimialoilla. Se parantaa kuntalaisten elämänlaatua, lisää työllisyyttä ja tuottavuutta sekä hillitsee sosiaalisten ongelmien ja eriarvoisuuden kasvua. Toimenpiteet tukevat strategisia tavoitteita. Toimenpiteitä seurataan ja niistä

raportoidaan valtuustolle vuosittain. Lisäksi kerran valtuustokaudessa valmistellaan laajempi hyvinvointikertomus.

Päätöksenteossa ja ratkaisujen valmistelussa täytyy arvioida päätösten vaikutuksia väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.

Kunta edistää omalta osaltaan kuntalaisten hyvinvointia. Kunta tarjoaa mahdollisuuksia aktiiviseen ja hyvinvoivaan elämään turvallisessa ja viihtyisässä elinympäristössä. Kunnat huolehtivat puhtaasta ja terveellisestä asuinympäristöstä sekä monipuolisista harrastusmahdollisuuksista.

Hyvinvointi on olennaisella tavalla kytköksissä elinvoimaan. Hyvinvoivat kuntalaiset ovat myös elinvoimaisen kunnan edellytys. Kuntalaisten toimivat osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet lisäävät hyvinvointia. Kuntalaiset huolehtivat omasta ja lähiyhteisönsä hyvinvoinnista ja terveydestä voimavarojensa puitteissa niin pitkään kuin mahdollista. Kunnan asukkaat ovat itse edistämässä hyvinvointia yhteisöissään.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa vaatii yhteistyötä eri toimialojen välillä. Yhteistyötä tehdään laajalti kunnan ja alueen muiden toimijoiden kanssa – kuten järjestöjen ja yhdistysten, seurakunnan, yritysten ja alueellisten toimijoiden kuten oppilaitosten, Eksoten sairaanhoitopiirin, osaamiskeskusten ja maakuntaliiton kanssa.

SELOSTUS TOIMINNASTA

Kunnan päätöksiä tehtäessä tehdään ennakoarviointia päätösten vaikutuksista kuntalaisten hyvinvointiin. Eri-ikäisiä kuntalaisia osallistetaan heitä koskevissa asioissa: kyselyjen kautta sekä erilaisissa työpajoissa ja vastaavissa tapaamisissa saadaan kuntalaisten tarpeita ja toiveita kartoitetuksi.

Vuoden 2021 alusta alkaen kunnassa työskentelevän hyvinvointiluotsin työnkuvaan kuuluu mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja laaja-alainen yhteistyö yhdistysten yms. toimijoiden kanssa. Hyvinvointiluotsi huolehtii myös liikunta- ja hyvinvointipalveluiden kehittämistä, viestinnästä ja tiedottamisesta.

Kunnassa tehdään monipuolista yhteistyötä Eksoten kanssa. Vuoden 2021 tammikuussa avataan kunnassa matalan kynnyksen kohtaamispaikka (työnimi ”Elvinkulman olkkari”), jonka kohderyhmänä on työikäiset ja ikäihmiset. Toimintaan sisältyy mm. edullisen lounaan tarjoaminen ja avoimen ohjatun toiminnan tarjoaminen. Tämän kohtaamispaikan tunnettujen lisääminen ja säännöllisesti toimintaan osallistuvien kuntalaisten määrän lisääminen, ovat painopisteinä tulevalle vuodelle.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Tavoite / Tavoitetaso	Mittari	Arviointi
Kunnassa vietetään Leijonapäivää 7.4.2021. Leijonapäivä vakiintuu kunnan omaksi juhlapäiväksi.	Kunnan eri toimialat ja alueen muut toimijat (yhdistykset, seurakunta, yritykset jne.) osallistuvat Leijonapäivän suunnitteluun ja toteutukseen.	Monipuolinen Leijonapäivän ohjelma ja runsas osallistuminen päivän tapahtumiin.
”Elvinkulman olkkarin” lounasruokailu tulee tunnetuksi ja käytetyksi palveluksi.	Päivittäin ruokailuun osallistuu 15 henkilöä.	Ruokailuun osallistuvien määrä.

Hyvinvointineuvontaan ja hyvinvointiryhmiin osallistuvien kuntalaisten määrän lisääminen.	Hyvinvointineuvontaan osallistuu 15 henkilöä ja ryhmiin 30 henkilöä vuoden aikana.	Osallistujamäärien seuranta.
---	--	------------------------------

TOIMINNAN PAINOPISTEET 2021–2023**Ruokolahti on hyvä paikka asua**

Ruokolahti on turvallinen ja viihtyisä asuinpaikka.

Toimivat palvelut kuntalaisille

Kaikenikäisille kuntalaisille on tarjolla monipuolisesti hyvinvointia ja terveyttä edistäviä vapaa-ajanviettomahdollisuuksia ja harrastuksia. Yhteistyö Eksoten ja eri alan järjestöjen kanssa mahdollistaa laaja-alaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön.

Taloutemme on tasapainossa

Ruokolahden kunta tuottaa palveluitaan talousarvion raamit huomioiden. Erilaisten hankeavustusten kautta on mahdollista saada lisäresurssia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Tp 2019	Ta 2020		Ta 2021	%
420 VARHAISKASVATUS				
TOIMINTATUOTOT				
22.332	31.160 *	Korvaukset kunnilta ja ky:ltä	8.320	73,3-
199.019	190.500 *	Maksutuotot	148.500	22,0-
14.143	0 *	Tuet ja avustukset	34.100	0,0
409	0 *	Muut toimintatuotot	0	0,0
235.904	221.660 ***	TOIMINTATUOTOT (ulkoiset)	190.920	13,9-
TOIMINTAKULUT				
-1.289.332	-1.260.190 *	Palkat ja palkkiot	-1.253.380	0,5-
23.783	11.000 *	Henkilöstökorvaukset	13.500	22,7
-318.151	-313.320 *	Henkilösivukulut	-320.840	2,4
-17.544	-14.160 *	Asiakaspalvelujen ostot	-4.160	70,6-
-101.602	-112.800 *	Muiden palvelujen ostot	-102.950	8,7-
-18.631	-19.250 *	Ostot tilikauden aikana	-19.150	0,5-
-131.015	-140.000 *	Avustukset	-120.000	14,3-
-2.355	-2.100 *	Vuokramenot	0	100,0-
-3.523	0 *	Muut toimintakulut	0	0,0
-1.858.370	-1.850.820 ***	TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-1.806.980	2,4-
-1.622.466	-1.629.160 ****	TOIMINTAKATE (ulkoinen)	-1.616.060	0,8-
0	0 ***	TOIMINTATUOTOT (sisäiset)	700	0,0
-406.880	-466.598 ***	TOIMINTAKULUT (sisäiset)	-514.348	10,2
-406.880	-466.598 ****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	-513.648	10,1
-2.029.346	-2.095.758 *****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-2.129.708	1,6
-2.029.346	-2.095.758 *****	KATE YHTEENSÄ	-2.129.708	1,6

TOIMINNAN TARKOITUS

Varhaiskasvatuksessa tarjotaan varhaiskasvatustilain mukaista pedagogisesti painottunutta, suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta alle kouluikäisille lapsille. Opetushallituksen päättämien kansallisten varhaiskasvatustaloussuunnitelman perusteiden pohjalta laadittu paikallinen varhaiskasvatustaloussuunnitelma velvoittaa varhaiskasvatustalouksen henkilöstöä sitoutumaan varhaiskasvatustalouksen sekä perusteiden arvope- rustan, tavoitteiden ja sisältöjen mukaiseen toimintaan niin päiväkodeissa kuin perhepäivä- hoidossa. Varhaiskasvatusta ohjaavat lisäksi paikallinen esiopetustaloussuunnitelma ja varhaiskas- vatustalouksen suomi toisena kielenä opetustaloussuunnitelma.

Jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta. Vanhemmat päät- tävät lapsensa osallistumisesta varhaiskasvatukseen. Lain mukaan jokaiselle varhaiskasva- tukseen osallistuvalla lapsella laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatustaloussuunnitelma lap- sen kasvatustalouksen, opetuksen ja hoidon toteuttamiseksi.

Perusopetustalouksen mukaista esiopetusta järjestetään esiopetuksen opetustaloussuunnitelman mukai- sesti. Esiopetusta järjestetään lapsille pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna ja sen tavoitteena on osana varhaiskasvatustalouksen ja perusopetuksen jatkumoa vahvistaa las- ten oppimisen ja kehityksen edellytyksiä. Kunnalla on lakiin perustuva velvollisuus järjestää esiopetusta.

SELOSTUS TOIMINNASTA 2021

Varhaiskasvatukseen kuuluu päiväkotia, esiopetus, perhepäivähoito ja lasten kotihoidon tuki.

Päiväkodissa on 139 paikkaa ja siellä toimii kuusi 0–5 -vuotiaiden ryhmää ja kaksi esiopetusryhmää (yksi esiopetuksen ryhmätila on koululla). Kotona työskenteleviä perhepäivähoitajia on yksi ja kaksi osa-aikaista perhepäivähoitajaa työskentelevät päiväkodissa avustajina. Viikonloppuhoidon järjestäminen ei enää ole perhepäivähoitossa vaan vuoro hoito kokonaisuudessaan järjestetään päiväkodissa syksystä 2020 alkaen. Avoin varhaiskasvatuskerho päättyi keväällä 2020 vähäisen lapsimäärän vuoksi.

Varhaiskasvatustahenkilöstöön kuuluu kokoaikainen varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka työskentelee päiväkotia- ja esiopetusryhmissä ja konsultoi tarvittaessa perhepäivähoitoa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja vastaa yleisestä, tehostetusta ja erityisestä tuesta ja tekee yhteistyötä huoltajien, henkilökunnan ja moniammatillisten työryhmien kanssa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluiden myymisestä on mahdollisuus tehdä sopimus muiden kuntien kanssa, mikäli sitä kysytään.

Varhaiskasvatuksessa noudatetaan varhaiskasvatuslain mukaista henkilöstömitoitusta ja kelpoisuuksia. Henkilöstösuunnittelulla sopeutetaan henkilöstömäärä vastaamaan arvioitua tarvetta. Valtakunnallisesti on tavoitteena nostaa varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää. Uusien toimien perustamisessa huomioidaan varhaiskasvatuslain mukainen siirtymäaika, jonka mukaan vuoden 2030 alusta päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla (nykyisin 1/3) tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuus. Heistä vähintään puolella on oltava varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Henkilöstörakenteen muutokset pyritään toteuttamaan eläköitymistien kautta. Vuonna 2021 on arvioitu varhaiskasvatustahenkilöstön vähenevän 2,5 työvuootta.

Valtakunnallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto VARDA:an tallennetaan viranomaistyössä tarvittavia tietoja varhaiskasvatuksen järjestäjästä, henkilöstöstä, lapsista sekä perheistä.

Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja verkostoyhteistyö ohjaavat varhaiskasvatuksen toimintaa. Varhaiskasvatuspäällikkö on Lape -yhteistyöryhmän jäsen edustaen pohjoisia kuntia.

Poikkeusolojen vaikutusten tasaamiseksi sekä lasten ja perheiden hyvinvoinnin turvaamiseksi palkataan varhaiskasvatukseen hankerahalla hyvinvointityöntekijä toimintavuodeksi 2020–2021 ja henkilöstölle järjestetään koulutusta digitoimintakulttuurin kehittämiseen.

Tasa-arvorahalla palkataan osa-aikainen varhaiskasvatuksen opettaja tukemaan lasten vuorovaikutustaitoja, yksilöllistä oppimispolkua ja S2 -opetusta sekä arvioinnin kehittämiseen ja konsultointiin haastavissa tilanteissa. Tavoitteena uuden toimintakulttuurin luominen, painotuksena henkilöstön osaamisen ja vahvuuksien hyödyntäminen, yhteisopettajuus ja pienryhmätyöskentely, pedagogisen toiminnan ja arvioinnin kehittäminen sekä Lapset puheeksi -menetelmän käyttöönotto ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen.

Lukemisen kulttuuria edistetään lukemiseen innostavan oppimisympäristön kehittämisellä ja yhteistyön lisäämisellä kirjaston kanssa. Liikkuva varhaiskasvatusohjelmalla edistetään liikuntakasvatusta, lisätään henkilöstön liikuntamyyntiä ja osaamista sekä lisätään lasten liikunnan määrää ja tuetaan perheiden hyvinvointia. Päiväkodin TVT-laitteistoa uusitaan määrärahojen puitteissa ja toiminnassa huomioidaan mediakasvatussuunnitelman tavoitteita.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Arvioinnin ja asiakaspalautekyselyn toteuttaminen vuosikellon mukaisesti	Vuosikellon mukainen arviointi toteutuu varhaiskasvatuksen laadun parantamiseksi	Toteutuminen 100 % asiakaspalautekysely 1 krt/v
Päiväkotipaikat täynnä	Täyttöaste vaihtelee 80–110 % välillä	Täyttöasteprosentti, seuranta kolmannesvuosittain
Hoitopäivän hinnan aleneminen	Hoitopäivän hinta maakunnallista keskiarvoa	Lapsikohtainen hoitopäivän hinta/ tilinpäätös

TOIMINNAN PAINOPISTEET 2021-2023

Ruokolahti on hyvä paikka asua

Varhaiskasvatusta, esiopetusta ja opetusta järjestetään laadukkaasti turvaten jokaisen lapsen yksilöllinen opinpolku. Yhteistyö korostuu eri toimijoiden kesken hyvinvoinnin lisäämiseksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyön kehittämistä jatketaan.

Toimivat palvelut kuntalaisille

Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään joustavin ratkaisuin huomioimalla perheiden erilaiset tarpeet sekä varmistamaan riittävä tuki lapsen kasvulle ja oppimiselle. Säännöllisen arvioinnin pohjalta kehitetään varhaiskasvatuksen laatua.

Taloutemme on tasapainossa

Varhaiskasvatuksessa ennakoidaan henkilöstösuunnittelulla tulevien vuosien ennusteet lasten määrästä sekä lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteesta. Suunnittelussa huomioidaan myös mahdollinen viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatusoikeuden/ esiopetuksen tuleminen sekä kelpoisuusvaatimusten muutokset.

Tp 2019	Ta 2020		Ta 2021	%
		450 PERUSOPETUS JA LAAJENNETTU OPPIVELVOLLISUUS		
		TOIMINTATUOTOT		
480	0 *	Liiketoiminnan myyntituotot	0	0,0
0	0 *	Korvaukset valtiolta	0	0,0
114.802	123.620 *	Korvaukset kunnilta ja ky:ltä	193.920	56,9
13.964	15.000 *	Maksutuotot	8.000	46,7-
49.374	9.000 *	Tuet ja avustukset	65.000	622,2
1.974	0 *	Muut toimintatuotot	0	0,0
180.595	147.620 ***	TOIMINTATUOTOT (ulkoiset)	266.920	80,8
		TOIMINTAKULUT		
-2.533.996	-2.455.530 *	Palkat ja palkkiot	-2.486.700	1,3
35.151	15.000 *	Henkilöstökorvaukset	25.000	66,7
-562.667	-516.180 *	Henkilösivukulut	-533.980	3,4
-380.699	-277.000 *	Asiakaspalvelujen ostot	-315.150	13,8
-676.510	-733.850 *	Muiden palvelujen ostot	-711.550	3,0-
-114.809	-133.300 *	Ostot tilikauden aikana	-115.290	13,5-
0	0 *	Avustukset	0	0,0
-444	0 *	Vuokramenot	0	0,0
-2.466	0 *	Muut toimintakulut	0	0,0

-4.236.441	-4.100.860	***	TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-4.137.670	0,9
-4.055.846	-3.953.240	****	TOIMINTAKATE (ulkoinen)	-3.870.750	2,1-
0	0	***	TOIMINTATUOTOT (sisäiset)	4.700	0,0
-950.175	-978.202	***	TOIMINTAKULUT (sisäiset)	-1.237.228	26,5
-950.175	-978.202	****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	-1.232.528	26,0
-5.006.021	-4.931.442	*****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-5.103.278	3,5
0	-167.700	*	Poistot	-167.800	0,1
-5.006.021	-5.099.142	*****	KATE YHTEENSÄ	-5.271.078	3,4

TOIMINNAN TARKOITUS

Perusopetus on yleissivistävää koulutusta, ja sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden. Jokaisella lapsella on lakiin perustuva oppivelvollisuus. Oppivelvollisuus tarkoittaa velvollisuutta hankkia perusopetuslaissa ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty oppimäärä.

Ruokolahdella peruskoulu käsittää vuosiluokat 1–9, joiden opetus järjestetään Ruokolahden koulussa. Yhtenäiskoulussa opetusta voi antaa luokanopettaja tai aineenopettaja sekä molemmat yhdistetyt vaihtoehdot. Opetus on maksutonta. Opetuksen lisäksi oppikirjat, muu oppimateriaali sekä työvälineet ja -aineet ovat maksuttomia. Oppilaat saavat joka päivä maksuttoman kouluaterian sekä tietyin edellytyksin koulukuljetuksen. Ruokolahdella tarjotaan lisäksi kaikille kello 15:een asti koulussa oleville / tai 6-tuntista päivää tekeville oppilaille välipala. Oppilailla on oikeus myös maksuttomaan oppilashuoltoon, jonka tuottaa Eksote. Ruokolahdella on myös mahdollisuus hakea joustavaan perusopetukseen, jota valtio tukee oppilas-kohtaisin korvauksin.

SELOSTUS TOIMINNASTA 2021

Koulussa on 433 oppilasta, jotka ovat jakautuneet 17 alakoulun 1–6 luokkien ryhmään ja kahdeksaan vuosiluokkien 7–9 ryhmään. Lisäksi 8. ja 9. luokilta 9 oppilasta opiskelee JOPO-oppilaina oman ohjaavan opettajansa johdolla. Erityisopetus järjestetään neljällä erityisopettajalla. Heidät on jaettu vastuullisina 1–2, 3–4, 5–6 ja 7–9 luokille. Lisäksi oppilaiden ohjauksen tukena on oppilaanohjaaja. Hankerahoituksella koulussa työskentelee lisäksi hyvinvointiopettaja, joka täydentää tukihenkilöstöä yksilöllisellä oppilastuella. Koulun hallinnossa työskentelevät rehtori ja yksi täyspäiväinen koulusihteeri sekä apulaisrehtori päävastuualueenaan koulukuljetus. Koulukeskuksella on laitospäivä, jonka kustannukset on jaettu koulun ja varhaiskasvatuksen kesken.

Henkilöstöä on jouduttu supistamaan oppilasmäärien pienentyessä ja vakinaisen henkilöstön määrää tarkastellaan tulevaisuus huomioiden. Tällä hetkellä opettajien pätevyysaste on 100 %. Vuonna 2021 edessä on määräaikaisen oppilaanohjaajan vakinaistaminen ja uuden rehtorin hakeminen.

Opetusta toteutetaan hieman pienentyneellä henkilöstöllä ja tuntikehyksellä. Hankkeista koulu jatkaa edelleen valtakunnallisessa kehityskoulujen Majakka-verkostossa, seutukunnallisessa TUTOR-opettaja ja JOPO-yhteistyössä. Näistä hankkeista ei kohdennu kuntaan uusia rahoja, vaan toiminta on jäänyt koulun osalta pysyväksi. ”Oppimisen ja hyvinvoinnin lisäämisen” -hankkeesta tuloutuvalla rahalla työskentelee hyvinvointiopettaja ja JOPO:n koulunkäynninohjaaja ylimääräisenä miehityksenä.

Opetussuunnitelman maastouttamiseen tulee lukuvuotena uusina 5. ja 6.- luokkalaisille tarjotut valinnaisaineet, joita toivottavasti päästään kokeilemaan jo vuoden 2021 alusta Korona tilanteen näin salliessa.

Valtakunnallinen Oppimisen ja osaamisen uudistuva arviointi otetaan käyttöön yhtenäistämään OPS 2014 perusteiden valtakunnallista yhtenevyyttä. Vuoden 2021 alussa tulee uudet arviointikriteerit vuosiluokille 7–9 numeroille 5, 7, 8 ja 9. Näille rakennetaan keväällä kunta-kohtaisesti vuosiluokkaistetut oppiainetavoitteet ohjaamaan yhtenäisempään arviointiin valtakunnan tasolla. Vastaavat vuosiluokkaistetut oppiainetavoitteet otetaan käyttöön jo syksyllä 2020 vuosiluokilla 1–6.

Oppilaiden hyvinvointi ja turvallisuus korostuu vuonna 2021 pandemian seurauksena myös opetuspuolella. Oppimisen vajeet, oppilaiden ja perheiden muu tuki pakottaa etsimään uusia ja toimivia ratkaisuja arjessa. Koulu tarkentaa ja etsii uusia hyvinvointia tukevia muotoja oppilashuollon kanssa MOVE-järjestelmän laajentamisella kaikille vuosiluokille (valtakunnallisesti ainoastaan 5. ja 8. luokalla).

Oppimisessa otetaan koekäyttöön Its-learning -alusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa OPS:n mukaisen opetuksen tavoitteellista jalakaannuttamista ja kehittämistä edelleen. Näinä aikoina on aina parempi olla tietoisia koko ajan ” Missä milloinkin mennään” jokaisen oppilaan oppimisessa, kasvussa ja kehityksessä. Näin pystymme palvelemaan ruokolahtelaisia perheitä paremmin ja ajantasaisesti.

Hyvinvoinnin osalta olemme edelleen mukana EKLUn vetämässä oppilaiden hyvinvointineuvonta hankkeessa, joka tehdään yhteistyössä EKSOTEn ja eri toimijoiden kanssa.

Nämä kaikki em. toiminnat ovat maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sateenvarjon alla.

Ruokolahti ja Saimaa näkyvät vahvasti myös hyvinvoinnin osa-alueina koulun ja Saimaan ympäristö- ja tiedekasvatuksen tuki ry:n kanssa lukuvuoden kerhoyhteistyössä. Lukuvuoden aikana toteutetaan 3 x 3 päivää luonnossa itse tekeminen ja tutkiminen vuosiluokilla 3, 4 ja 5. Tämän lisäksi koulumme neljännet luokat ovat yhtenä neljästä koulusta pilotoimassa Saimaa-visaa, johon liittyy vielä erikseen kalastuspäivät ja oppitunnit. Näin saamme vahvistettua oppilaiden henkilökohtaista luontosuhdetta, joka vahvistaa heidän ja perheidensä hyvinvointia.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Oppilaiden hyvinvointi ja turvallisuus	Parempi kuin valtakunnallinen vertailuarvo	OPH:n hyvinvointimittari ja KIVA-kyselyt
Henkilöstön hyvinvointi	Sairauslomat <2020	Hyvinvointikysely, työterveys-tilastot
Jatko-opiskelupaikka	100 %	Yhteishaun tulokset

TOIMINNAN PAINOPISTEET 2021–2023**Ruokolahti on hyvä paikka asua**

Perusopetusta järjestetään laadukkaasti turvaten jokaisen lapsen yksilöllinen opinpolku. Yhteistyö korostuu eri toimijoiden kesken hyvinvoinnin lisäämiseksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyön kehittämistä jatketaan.

Toimivat palvelut kuntalaisille

Perusopetus järjestetään joustavasti lähiopetuksena erilaisista oppilaiden tukimuodoista huolimatta. Säännöllinen arviointi tukee laadukkaan opetuksen järjestämistä.

Taloutemme on tasapainossa

Perusopetus huomioi tulevien vuosien ennusteet lasten määrästä laadukkaan opetuksen järjestämisessä.

Tp 2019	Ta 2020		Ta 2021	%
500 TEKNISTEN PALVELUJEN HALLINTO JA SISÄISET PALVELUT				
TOIMINTATUOTOT				
4.055	2.500 *	Liiketoiminnan myyntituotot	2.300	8,0-
464	0 *	Korvaukset kunnilta ja kyltä	0	0,0
64.006	69.000 *	Maksutuotot	72.000	4,3
4.220	0 *	Tuet ja avustukset	0	0,0
40	0 *	Muut toimintatuotot	0	0,0
72.785	71.500 ***	TOIMINTATUOTOT (ulkoiset)	74.300	3,9
TOIMINTAKULUT				
-363.876	-435.000 *	Palkat ja palkkiot	-443.000	1,8
965	0 *	Henkilöstökorvaukset	0	0,0
-99.645	-115.310 *	Henkilösivukulut	-122.910	6,6
-5.019	-10.000 *	Asiakaspalvelujen ostot	-10.000	0,0
-65.905	-73.700 *	Muiden palvelujen ostot	-77.750	5,5
-43.327	-31.130 *	Ostot tilikauden aikana	-47.580	52,8
-16.364	-25.500 *	Vuokramenot	-25.600	0,4
-2.344	-1.900 *	Muut toimintakulut	-1.900	0,0
-595.514	-692.540 ***	TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-728.740	5,2
-522.729	-621.040 ****	TOIMINTAKATE (ulkoinen)	-654.440	5,4
1.032	0 ***	TOIMINTATUOTOT (sisäiset)	0	0,0
-126.030	-90.400 ***	TOIMINTAKULUT (sisäiset)	-87.180	3,6-
-124.998	-90.400 ****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	-87.180	3,6-
-647.727	-711.440 *****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-741.620	4,2
-6.799	-7.280 *	Poistot	-9.710	33,4
-654.526	-718.720 *****	KATE YHTEENSÄ	-751.330	4,5

TOIMINNAN TARKOITUS

Teknisten palvelujen toimiala tuottaa tai hankkii kuntalaisille, kunnan muille hallintokunnille sekä kunnan omistamille yhtiöille tekniseen huoltoon liittyviä palveluja sekä vastaa hallinnon-alan toimintojen koordinoinnista. Kiinteistö- ja mittauspalvelut valmistelevat kunnan kiinteistökaupat, huolehtii kartta-aineiston ajanmukaisuudesta sekä jakaa yksityisteiden kunnossapitoavustukset valtuuston antamien avustusperusteiden mukaisesti. Rakennusvalvonta huolehtii rakentamisen lainmukaisesta valvonnasta sekä neuvonnasta.

Tulosalue sisältää teknisten palvelujen lautakunnan ja sen lupa- ja toimitusjaoston, teknisten palvelujen osaston, kiinteistö- ja mittausosaston sekä rakennusvalvonnan kustannukset, tunti-palkkaisten työntekijöiden sekä varastopalvelujen ja konekeskuksen palkka- ja toimintameno-

Vuoden 2020 henkilöstömuutosten johdosta henkilöstön toimenkuvia tarkistetaan 2021.

Asukasviihtyisyyden turvaamiseksi osoitetaan resursseja viheralueiden hoitoon.

Rakennusvalvonnan ympärivuotinen palvelu järjestetään loma-ajoiksi sisäisin järjestelyin. Rakennusluvuissa on siirrytty sähköiseen lupien jättämiseen ja käsittelyyn.

SELOSTUS TOIMINNASTA 2021

Tulosalueeseen kuuluva tuntipalkkaiset työntekijät – tulosityksikkö pitää sisällään laitosmiehiä lukuun ottamatta kaikkien tunti- ja kuukausipalkkaisten työntekijöiden palkka- ja henkilösivumenojen rahoituksen. Menot kirjataan käyttö- tai investointiosan työkohteisiin siksi työkohteissa palkka- ja henkilösivukustannuksiin ei ole varauduttu.

Rakentaminen ja peruskorjaustaso kunnan alueella säilynee nykytasolla.

Yleis- ja asemakaavojen ajan tasalla pito edellyttää säännöllisin väliajoin toteutettavien kaavoitushankkeiden toteuttamista kunnassa. Teknisten palvelujen toimiala hoitaa käytännön kaavoitustyötä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Tavoitteena on huolehtia oman palvelutuotannon laadun ja taloudellisuuden säilymisestä sekä vastata niin kuntalaisille kuin kunnan muille hallintokunnille hankittavien ostopalvelujen kattavuudesta ja laadusta.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on kaavojen toteutumisen valvonnan avulla luoda terveellistä, turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä. Kunnan alueella on rakennusvalvonnan asiakaspalvelua saatavilla.

Etelä-Karjalan kuntien välistä yhteistyötä jatketaan perinteisiksi muodostuneilla toiminta-alueilla kuten vesi-huoltohankkeissa, ympäristö- ja maankäytöllisissä selvityksissä.

Tulosalue vastaa erilaisten kuntalaisia palvelevien ja kunnan toimintoja tukevien hallinnon-alan toimintaan liittyvien rekisterijärjestelmien ja karttaohjelmien kehittämisestä ja ylläpidosta.

Toimivat palvelut kuntalaisille	Sähköistä asiointia kehitetään henkilökohtaisen palvelun lisäksi	99% rakennusluvista jätetään sähköisesti lupapiste.fi kautta.
Ruokolahdella on hyvä yrittää	Teollisuustontteja on tarjolla	Puntalan teollisuusalueelle valmistellaan vähintään 2 luovutettavaa tonttia.
Hallitsemme aktiivisesti omaisuuttamme		
Taloutemme on tasapainossa	Kunnallisten palvelujen maksut ovat palveluja vastaavat	Taksojen tarkistukset.

Tp 2019	Ta 2020		Ta 2021	%
520 KIINTEISTÖ JA YHDYSKUNTAPALVELUT				
TOIMINTATUOTOT				
32.388	31.500 *	Liiketoiminnan myyntituotot	32.000	1,6
0	0 *	Korvaukset valtiolta	0	0,0
1.772	1.000 *	Maksutuotot	0	100,0-
34.552	17.600 *	Tuet ja avustukset	17.600	0,0
1.732.810	1.728.430 *	Muut toimintatuotot	1.733.990	0,3
1.801.522	1.778.530 ***	TOIMINTATUOTOT (ulkoiset)	1.783.590	0,3
TOIMINTAKULUT				
-230.938	-144.000 *	Palkat ja palkkiot	-144.000	0,0
1.007	0 *	Henkilöstökorvaukset	0	0,0
-48.903	-29.240 *	Henkilösivukulut	-32.840	12,3
-841.259	-834.310 *	Muiden palvelujen ostot	-916.810	9,9
-562.905	-647.320 *	Ostot tilikauden aikana	-591.730	8,6-
-95.000	-114.100 *	Avustukset	-279.640	145,1
-92.267	-91.900 *	Vuokramenot	-95.300	3,7
-8.066	0 *	Muut toimintakulut	0	0,0
-1.878.331	-1.860.870 ***	TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-2.060.320	10,7
-76.809	-82.340 ****	TOIMINTAKATE (ulkoinen)	-276.730	236,1
516.622	541.490 ***	TOIMINTATUOTOT (sisäiset)	524.810	3,1-
-320.154	-334.000 ***	TOIMINTAKULUT (sisäiset)	-326.750	2,2-
196.468	207.490 ****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	198.060	4,5-
119.659	125.150 *****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-78.670	162,9-
-1.715.164	-1.375.520 *	Poistot	-1.391.920	1,2
-1.595.505	-1.250.370 *****	KATE YHTEENSÄ	-1.470.590	17,6

TOIMINNAN TARKOITUS

Tulosityksikön tehtävänä on suunnitella, rakennuttaa sekä ylläpitää Ruokolahden kunnan eri hallintokuntien, kuntalaisille järjestettävien palveluiden ja asukkaiden hyvinvointiin liittyvien toimintojen tarvitsemia tiloja. Kunnan vastuulla olevat jätehuollon operatiiviset tehtävät hoitaa Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy ja viranomaistehtäviä varten on isäntäkuntamallin mukaisesti perustettu oma lautakunta Imatralle. Toimiala organisoii haja-asutuksen pysyvän asumisen tukemiseksi yksityisteiden kunnossapito- ja rakentamisavustukset valtuuston antamien periaatteiden mukaisesti. Tulosityksikkö huolehtii katujen, väylien ja tieympäristöjen hoidon ja kunnossapidon organisoinnista ulkopuolisia urakoitsijoita käyttämällä sekä puistojen, venesatamien, liikuntapaikkojen ja leikkialueiden ylläpidosta.

SELOSTUS TOIMINNASTA 2021

Tulosalue sisältää osan varallaolojärjestelmän ylläpitomenoista sekä osaston vastuualueella olevien kiinteistöjen, osakehuoneistojen ja muiden meno / tulokohteiden käyttö- ja kunnossapitomenot. Myös kiinteistöjen ja huoneistojen yhtiövastikkeet ja vuokratulot sisältyvät tulosalueen talousarvioon.

Tulosalueeseen sisältyy yksityistiekunnille myönnettävät peruseräparannus- ja kunnossapitoavustukset ja lossiavustukset. Valtuusto voi tarvittaessa tarkistaa avustusperusteita suunnitelma-kaudella.

Taajamien sisäisten liikennealueiden käyttö- ja kunnossapitomenoihin sisältyvät katujen ja väylien hoitomenot sekä katuvalaistusten käyttömenot.

Tulosalue käsittää lisäksi puistojen, liikuntapaikkojen ja leikkialueiden hoito- ja kunnossapitomenot sekä venelaitureiden ja -rantojen hoitomenot.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Kiinteistöjen ylläpitoon liittyvänä keskeisenä tavoitteena on huolehtia yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa siitä, että kunnan toimintojen kannalta välttämättömät kiinteistöt pidetään toiminnan edellyttämässä kunnossa. Kunnassa on valtuuston hyväksymä kiinteistöstrategia. Keskeistä kiinteistöhuollossa on tilojen ja talotekniikan käyttäminen niin, että tilat pysyvät terveellisinä ja energiatehokkaina. Kiinteistöhuoltojärjestelmää kehitetään edelleen. Loput koulukäytöstä poistetut rakennukset myydään suunnitelmakaudella. Yksittäisistä asuinhuoneistoista luovutaan kysynnän mukaan.

Kunnan avustusta saavien yksityistiekuntien edellytetään huolehtivan teiden liikennetarvetta vastaavan kunnossapitotason säilymisestä myös tulevaisuudessa. Teknisen toimialan toimesta tullaan teiden kuntoa valvomaan tarkastuksilla eri avustusluokkiin kuuluville teille vähintään 20 %:lle teistä.

Katu- ja liikennealueiden hoitotaso pyritään pitämään liikenneturvallisuuden kannalta riittäväällä tasolla. Liikenneturvatoimintaa jatketaan seudullisen liikenneturvatoimintaryhmän avulla. Suunnitelmakaudella pääpaino tulee olemaan vanhojen huonokuntoisten katualueiden saneerauksen lisäksi Vaaitilanrannan uuden asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentamisessa sekä koulun piha ja liikennejärjestelmien rakentamisen loppuunsaattamisessa.

Eukkoaukion torialue sekä siihen lähes välittömästi liittyvien kirjastotalon, koulun, päiväkodin, keskusurheilukentän ja liikuntahallin ajantasaistettu toimintaympäristö muodostavat keskeisen osan taajaman toiminnallisesta keskuksista, joten alueen hoito säilytetään nykyisellä tasolla. Suunnitelmakaudella ympäristön viihtyisyyttä lisätään taajama- ja puistometsien hoitosuunnitelman, sekä viheralueille laaditun hoitosuunnitelman mukaisesti.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Ruokolahti on hyvä paikka asua	Liikenneturvallisuus uusien toimipisteiden ympäristössä paranee.	Valmistuneen liikenneturvallisuuksuunnitelman mukaisen kohteiden toteuttaminen, koulun alue 100 %.
Toimivat palvelut kuntalaisille	Leikkipaikat, torit, liikunta-alueet ja tori palvelevat kuntalaisia	Kuntoradan valaistus uusitaan toimivaksi LED-valaistukseksi.
Ruokolahdella on hyvä yrittää		
Hallitsemme aktiivisesti omaisuuttamme	Kunnan palvelut sijoittuvat taroituksenmukaisiin tiloihin.	Kiinteistöstrategia päivitetään. Toiminnan kannalta tarpeettomista kiinteistöistä yksi myydään ja yksi puretaan.
Taloutemme on tasapainossa	Korjausvelka ei kasva.	Huonokuntoisimpia katuosuuksia korjataan.

Tp 2019	Ta 2020		Ta 2021	%
540 KAUKOLÄMPÖLAITOS				
TOIMINTATUOTOT				
546.978	610.000 *	Liiketoiminnan myyntitulot	550.000	9,8-
300	0 *	Muut toimintatuotot	0	0,0
547.278	610.000 ***	TOIMINTATUOTOT (ulkoiset)	550.000	9,8-
TOIMINTAKULUT				
-40.334	-38.000 *	Palkat ja palkkiot	-38.000	0,0
0	0 *	Henkilöstökorvaukset	0	0,0
-8.899	-8.330 *	Henkilösivukulut	-8.490	1,9
-11.207	-23.800 *	Muiden palvelujen ostot	-26.600	11,8
-9.507	-12.500 *	Ostot tilikauden aikana	-12.500	0,0
-35	0 *	Muut toimintakulut	0	0,0
-69.982	-82.630 ***	TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-85.590	3,6
477.296	527.370 ****	TOIMINTAKATE (ulkoinen)	464.410	11,9-
247.288	250.000 ***	TOIMINTATUOTOT (sisäiset)	254.000	1,6
-670.738	-666.390 ***	TOIMINTAKULUT (sisäiset)	-614.560	7,8-
-423.450	-416.390 ****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	-360.560	13,4-
53.846	110.980 *****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	103.850	6,4-
-33.316	-34.880 *	Poistot	-32.440	7,0-
20.530	76.100 *****	KATE YHTEENSÄ	71.410	6,2-

TOIMINNAN TARKOITUS

Nällisuon maakaasulla toimiva kaukolämpölaite tuottaa kaukolämpöä, joka jaetaan kaukolämpöverkoston avulla osaan Rasilan taajaman kiinteistöjä ja suurelle osalle kunnan omia kiinteistöjä.

SELOSTUS TOIMINNASTA 2021

Tulosalue sisältää yhden laitoshenkilön palkkamenot ja osan varallaolojärjestelmän ylläpitomenoista sekä kaukolämpölaitoksen kaikki toimintamenot ja lämmön myynnistä saatavat tulot. Kaukolämpöverkoston pituus on noin 4,5 kilometriä. Nällisuon lämpökeskuksessa on kaksi kattilaa, joiden polttimot on uusittu vuosina 2012 ja 2014. Varavoima toimii öljyllä.

Kaukolämpölaitoksen käyttämä maakaasu hankitaan sisäisenä ostona maakaasulaitokselta.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Suunnitelmakaudella sopeutetaan toimintaa muuttuvaan energiatilanteeseen.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Ruokolahti on hyvä paikka asua		
Toimivat palvelut kuntalaisille	Kaukolämmön piirissä oleville asukkaille turvataan lämpöpalvelut.	Häiriötunteja enintään 5 h/a.

Ruokolahdella on hyvä yrittää		
Hallitsemme aktiivisesti omaisuuttamme		
Taloutemme on tasapainossa	Kaukolämpö on edelleen vaihtoehto talojen lämmityksessä.	Irtautuneita kiinteistöjä on korkeintaan kaksi.

Tp 2019	Ta 2020		Ta 2021	%
		570 MAAKAASULAITOS		
		TOIMINTATUOTOT		
327.094	320.000 *	Liiketoiminnan myyntituotot	320.000	0,0
327.094	320.000 ***	TOIMINTATUOTOT (ulkoiset)	320.000	0,0
		TOIMINTAKULUT		
-51.665	-47.000 *	Palkat ja palkkiot	-47.000	0,0
20	0 *	Henkilöstökorvaukset	0	0,0
-10.366	-9.540 *	Henkilösivukulut	-9.780	2,5
-9.048	-9.700 *	Muiden palvelujen ostot	-15.000	54,6
-530.925	-573.000 *	Ostot tilikauden aikana	-466.000	18,7-
-332.582	-336.500 *	Muut toimintakulut	-336.500	0,0
-934.566	-975.740 ***	TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-874.280	10,4-
-607.472	-655.740 ****	TOIMINTAKATE (ulkoinen)	-554.280	15,5-
695.580	687.000 ***	TOIMINTATUOTOT (sisäiset)	631.000	8,2-
-6.810	-11.970 ***	TOIMINTAKULUT (sisäiset)	-12.330	3,0
688.771	675.030 ****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	618.670	8,3-
81.299	19.290 *****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	64.390	233,8
-190	-190 *	Rahoituskulut ja -tuotot	-190	0,0
-11.004	-24.500 *	Poistot	-12.360	49,6-
70.104	-5.400 *****	KATE YHTEENSÄ	51.840	1.060,0-

TOIMINNAN TARKOITUS

Maakaasulaitos huolehtii maakaasun hankinnasta ja jakelusta maakaasuasiakkaille.

SELOSTUS TOIMINNASTA 2021

Tulosityksikkö sisältää osan teknisten palvelujen toimialan viranhaltijoiden palkkamenoista ja kiinteistöhuoltoon ja liikelaitosten käyttöön suuntautuvan laitospöytäkirjan palkkamenoista. Tulosityksikkö käsittää myös maakaasun jakeluverkoston ja kiinteistöjen mittauskeskusten käyttö- ja kunnossapitomenot sekä maakaasun hankinnasta aiheutuvat kustannukset.

Maakaasulaitos huolehtii maakaasun hankinnasta ja jakelusta maakaasuasiakkaille. Ruokolahden kunnan maakaasulaitoksella on jakeluverkostoa noin 17 kilometriä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Kaasumarkkinoiden vapauduttua 1.1.2020 kaasun hankinnan sopimusta tarkistetaan. Muita energivaihtoehtoja tutkitaan mukaan lukien biokaasu.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Toimivat palvelut kuntalaisille		
Ruokolahdella on hyvä yrittää	Maakaasua toimitetaan yrityksille prosessikäyttöön.	Tuotteen hyvistä ominaisuuksista jaetaan informaatiota yrityksille.
Hallitsemme aktiivisesti omaisuuttamme		
Taloutemme on tasapainossa	Maakaasu on kilpailukykyinen tuotantokaasu ja lämmityspolttoaine.	Toimitushäiriöitä ei esiinny ja tuotantokulut eivät kasva.

Tp 2019	Ta 2020		Ta 2021	%
580 VESIHUOLTOLAITOS				
TOIMINTATUOTOT				
563.027	592.000 *	Liiketoiminnan myyntituotot	594.000	0,3
993	0 *	Maksutuotot	0	0,0
564.020	592.000 ***	TOIMINTATUOTOT (ulkoiset)	594.000	0,3
TOIMINTAKULUT				
-110.505	-88.300 *	Palkat ja palkkiot	-89.000	0,8
20	0 *	Henkilöstökorvaukset	0	0,0
-25.591	-21.600 *	Henkilösivukulut	-22.090	2,3
-72.807	-85.500 *	Asiakaspalvelujen ostot	-85.500	0,0
-60.931	-74.800 *	Muiden palvelujen ostot	-80.300	7,4
-56.109	-56.200 *	Ostot tilikauden aikana	-66.200	17,8
-155	0 *	Vuokramenot	0	0,0
-2.176	-1.400 *	Muut toimintakulut	-1.400	0,0
-328.253	-327.800 ***	TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-344.490	5,1
235.767	264.200 ****	TOIMINTAKATE (ulkoinen)	249.510	5,6-
22.001	29.610 ***	TOIMINTATUOTOT (sisäiset)	28.690	3,1-
-10.846	-14.000 ***	TOIMINTAKULUT (sisäiset)	-15.810	12,9
11.156	15.610 ****	TOIMINTAKATE (sisäiset)	12.880	17,5-
246.922	279.810 *****	TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	262.390	6,2-
-8.630	-8.400 *	Rahoituskulut ja -tuotot	-5.900	29,8-
-267.026	-224.250 *	Poistot	-241.280	7,6
-28.733	47.160 *****	KATE YHTEENSÄ	15.210	67,7-

TOIMINNAN TARKOITUS

Tulosityksikön tehtävänä on valmistaa / ostaa puhdasta talousvettä ja jakaa sitä asiakkaille hygieenisesti moitteettomana ja laadultaan hyvänä. Ottaa vastaan ja johtaa jätevedet Imatran Meltolaan yhteispuhdistamolle käsiteltäväksi. Ylläpitää ja kehittää vesihuollon verkostoa ja vedenhankintaa toiminta-alueellaan.

SELOSTUS TOIMINNASTA 2021

Tulosityksikkö sisältää osan teknisten palvelujen toimialan viranhaltijoiden palkkamenoista sekä osan varallaolojärjestelmän ylläpitomenoista. Tulosityksikkö käsittää myös vedenottamoiden, ylavesisäiliön, jätevedenpumppaamoiden sekä vesijohto- ja jätevesiviemäriverkostojen käyttö- ja kunnossapitomenot.

Vesihuoltolaitoksen käyttö- ja ylläpitomenot sekä laitoksen pääomamenot katetaan vesihuollon maksutuloilla.

Vesihuoltolaitos huolehtii kunnan taajamien vesi- ja jätevesihuollosta. Huhtasen kylän taajamassa käytettävän juoma- ja talousveden vesihuoltolaitos toimittaa Oritlammen vedenottamolta. Laitos myy vettä Imatran kaupungille Saarlammen ja Koivuniemen kaupunginosien tarpeisiin. Vesihuoltolaitos toimittaa vettä Virmutjoen vesiosuuskunnalle sekä Haloniemen ja Puntala-Kuokkalammen ja Koholanmäen vesihuolto-osuuskunnille sekä Toivialan vesiosuuskunnalle.

Ruokolahden taajamien jätevedet käsitellään Imatran Meltolassa sijaitsevalla puhdistamolla, josta kunnan tarpeisiin on varattu 6,2 % laitoksen kapasiteetista. Ruokolahden vesihuoltolaitos myy Rautjärven kunnalle Asemansseudun taajaman jätevesien käsittelypalvelut, sillä taajaman jätevedet johdetaan Oritlammen viemäriverkoston kautta Meltolan puhdistamolle. Laitoksen vastuulla on myös Haloniemen ja Puntala–Kuokkalammen, Koholanmäen ja Virmutjoen vesihuolto-osuuskuntien jätevesien vastaanotto ja käsittelyyn johtaminen.

Ruokolahden taajamien vesihuoltolinjat on yhdistetty Imatran Veden hallinnoimaan vesihuoltoverkoston häiriötilanteiden vedenhankintaa varten.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

Vesihuoltolaitoksen toimintaa jatketaan kunnallisena liikelaitoksena.

Vesihuoltolaitoksen kaukovalvontajärjestelmän avulla voidaan harventaa vedenottamoiden valvontakäyntejä sekä kerätä keskitetysti vedenottamoiden ja jätevedenpumppaamoiden käyttötietoja.

Ruokolahden kunnan vesihuoltolaitoksen hallinnoima laaja vesihuoltoverkosto mahdollistaa varsin tehokkaasti taajamien läheisyydessä sijaitsevien haja-asutusalueen kiinteistöjen liittymisen järjestetyn vesihuollon piiriin. Ruokolahden vesiosuuskuntien tekemän aloitteen mukaisesti selvitys vesiosuuskuntien liittämisestä osaksi Ruokolahden kunnan vesihuoltolaitosta valmistuu päätettäväksi ja yhdistyminen aloitetaan.

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari
Ruokolahti on hyvä paikka asua		
Toimivat palvelut kuntalaisille	Vesihuollon toimintavarmuuden lisääminen.	Selvitys vesiosuuskuntien liittämiseksi osaksi kunnan vesihuoltolaitosta valmistuu päätettäväksi ja yhdistyminen aloitetaan.
Ruokolahdella on hyvä yrittää		
Hallitsemme aktiivisesti omaisuuttamme		
Taloutemme on tasapainossa		Vesitaksat kattavat ylläpito ja pääomamenot.

INVESTOINTIOSA

6 INVESTOINTIOSA

	MENOT	1 334 000
	TULOT	100 000
KUNNANHALLITUS	MENOT	30 000
	TULOT	100 000
Tonttien myynti	tulot	100 000
Tonttien osto	menot	30 000
TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA	Menot	1 304 000
Talonrakennus	330 000	
PTS mukaiset korjaukset	70 000	
- hyvinvointiasema / sprinklerit	50 000	
- Iltatähden saneeraus (esteettömyys)	20 000	
Urheilukenttä		
Urheilukentän huoltorakennuksen saneeraus (osa)		
Koulun alue (kokonaisurakka 2020 - 2021)	260 000	
Koulun ja urheilun alueen liikennöinnin ja Metsolantien parantaminen, sähköistys ja kestopäällystykset Vaihe 2	260 000	
Liikenneväylät	253 000	
Rakennussuunnittelu	17 000	
Rasilantien poikkileikkauksen parantaminen (kunta / Ely-keskus)		
kunnan osuus suunnittelukustannuksista	7 000	
Vaittilantien kunnallistekniikkasuunnitelmien päivitys		
Vaittilan uuden asemakaava-alueen liikenneväylät		
Metsola saneerauksen jatkosuunnittelu	10 000	
Tiet, väylät sekä kuivatusjärjestelmät saneeraus ja uudisrakentaminen	100 000	
Vaittilan uuden asemakaava-alueen liikenneväylät	100 000	
Metsola 1. alueen saneeraus 4 vaihe.		
Liikenneturvallisuuskohteet	15 000	
Pienet erittelemättömät liikenneturvallisuuskohteet	15 000	
ELY-keskus yhteistyö Oritlammen meluvallit kunnan osuus		

Kestopäällystys (ja muut pintarakenteet)	115 000	
Metsola 1 -alueen saneeraus 2. vaiheessa toteutettujen - Tapiontien PI 0-29, Ilveksenpolun, Karhunpolku ja Majavatie liikenneväylien kestopäällystys		25 000
Metsola 1 -alueen saneeraus 3. vaiheessa toteutettujen - Näädänpolku, Ketunpolku, Sudenpolku ja Tapiontie 29-150 liikenneväylien kestopäällystys		29 000
Karpinkaari, Kuhankuja ja Kiiskenkuja kestopäällystys	48 000	
Paikkaukset	10 000	
Ajoratamaalaukset	3 000	
Katuvalaistus	6 000	
Katuvalaistuksen suunnittelu		
- Rasilantien katuvalaistuksen saneerauksen suunnittelu sis. mm. jouluvalaistuksen (yhteishanke kunta / Ely-keskus)	6 000	
Puistot, leikkipaikat, venerannat ja viheralueet	58 000	
Valaistulatu/ kuntorata valaistuksen uusinta	40 000	
Pesupaikat		
Rasilan ranta mattomankeli	6 000	
Leikkipaikat	12 000	
Kaukolämpölaitos	25 000	
Verkoston saneeraus	25 000	
Muu liike- ja palvelutoiminta	27 000	
Vaittilantien alue haltuunotot maanmittaustoimitukset	7 000	
Puntalan teollisuusalue tasaustyöt, tonttien valmistelu	20 000	
Maakaasulaitos	6 000	
Kaasulaitehankinnat		
Määräaikaistarkastuksen edellyttämät työt ja laitehankinnat		6 000
Vesihuoltolaitos	605 000	
Muut kunnallistekniikan suunnitteluhankkeet	135 000	
Vaittilan uusi asemakaava-alue vesihuoltoverkostot ja viiveallas		120 000
Lauttapolun jv-pumppaamon viivealtaan suunnittelu	5 000	
Lampsiin vedenottamon käsittely-yksikön suunnittelu	10 000	
Vesihuollon laitehankinnat	6 000	
Automaation ohjelmapäivitykset ja laitehankinnat	6 000	

Vesi- ja viemäriverkosto rakentaminen ja saneeraus	414 000
Lampsiin vedenottamon käsittely-yksikkö	250 000
Vesitorni veden mittaus ja takaisinvirtauksen esto	14 000
Sulkuventtiilien rakentaminen	5 000
Pappilanlahdentien jätevesipumppaamon saneeraus	100 000
Viemäriverkoston saneeraus	20 000
Vesijohtoverkoston runkoventtiilien uusinta ja mittarointi	25 000
Yhteisviemärointi	50 000
Vesiosuuskuntien liittäminen kunnan vesihuoltolaitokseen	50 000

TALOUSSUUNNITELMA 2021–2023

7 TALOUSSUUNNITELMA 2021–2023**7.1 Tuloslaskelma 2019–2023**

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 494 714,75	2 463 740	2 473 880		
Maksutuotot	410 096,19	394 400	339 200		
Tuet ja avustukset	223 964,30	180 780	252 810		
Muut toimintatuotot	1 812 634,88	1 768 930	1 840 890		
Toimintatuotot yhteensä	4 941 410,12	4 807 850	4 906 780	4 955 800	5 005 400
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 216 751,16	-6 426 150	-6 543 210		
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 387 797,74	-1 418 780	-1 444 100		
Muut henkilösivukulut	-198 914,45	-211 310	-245 990		
Henkilöstökulut yhteensä	-7 803 463,35	-8 056 240	-8 233 300		
Palvelujen ostot	-23 958 062,02	-24 960 760	-25 813 050		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 709 238,24	-1 976 855	-1 844 540		
Avustukset	-351 721,04	-375 100	-518 440		
Muut toimintakulut	-591 571,40	-587 840	-592 780		
Toimintakulut yhteensä	-34 414 056,05	-35 956 795	-37 002 110	-37 491 100	-38 112 400
Toimintakate	-29 472 645,93	-31 148 945	-32 095 330	-32 535 300	-33 107 000
Verotulot	21 034 633,52	21 690 000	22 000 000	21 548 000	21 805 000
Valtionosuudet	11 408 530,00	11 830 000	11 930 000	12 152 000	12 686 000
Verorahoitus yhteensä	32 443 163,52	33 520 000	33 930 000	33 700 000	34 491 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	167,66	1 000	500	500	500
Muut rahoitustuotot	14 396,22	10 000	14 000	14 000	14 000
Korkokulut	-168 317,86	-170 300	-162 000	-168 000	-171 000
Muut rahoituskulut	-3 290,47	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Vuosikate	2 813 473,14	2 207 755	1 683 170	1 007 200	1 223 500
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 050 119,84	-1 891 000	-1 895 500	-1 896 700	-1 807 100
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	763 353,30	316 755	-212 330	-889 500	-583 600
Poistoeron lisäys (-) tai väh.(+)	113 676,41	113 170	110 880	108 640	108 330
Varausten lisäys (-) tai väh.(+)					
Tilikauden ylijäämä (alij.)	877 029,71	429 925	-101 450	-780 860	-475 270

7.2 Rahoituslaskelma 2019–2023

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Vuosikate	2 080 081,34	2 813 473,14	2 207 755	1 683 170	1 007 200	1 223 500
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-13 386,36	413 484,79	-28 000	-94 000	-92 000	-94 000
	2 066 694,98	3 226 957,93	2 179 755	1 589 170	915 200	1 129 500
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-8 502 244,31	-1 496 138,08	-1 047 000	-1 334 000	-670 000	-937 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin		70 000,00				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	25 030,00	143 624,38	30 000	100 000	150 000	100 000
	-8 477 214,31	-1 282 513,70	-1 017 000	-1 234 000	-520 000	-837 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 410 519,33	1 944 444,23	1 162 755	355 170	395 200	292 500
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset (-)						
Antolainasaamisten vähennykset (+)						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	7 000 000,00					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-1 128 436,00	-1 137 131,64	-1 137 132	-957 600	-926 900	-926 900
Lyhytaikaisten lainojen muutos (+ / -)	5 871 564,00	-1 137 131,64	-1 137 132	-957 600	-926 900	-926 900
Oman pääoman muutokset (+ / -)						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-156 290,11	-796 127,07	0	-20 000	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-695 245,44	11 185,52	25 623	-622 430	-531 700	-634 400
Rahavarat 31.12.	4 143 079,02	4 154 264,54	3 354 623	3 630 570	3 098 870	2 464 470
Rahavarat 01.01.	4 838 324,46	4 143 079,02	3 329 000	4 253 000	3 630 570	3 098 870

7.3 Investointimenot ja -tulot 2022–2023

	kv	2022		kv	2023	
		menot	tulot		menot	tulot
KUNNANHALLITUS KV						
Maa- ja vesialueet						
Maa- ja vesialueiden myynti			150 000			100 000
TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA KV		670 000			937 000	
Talonrakennus						
Urheilukenttä						
Urheilukentän huoltorakennuksen saneeraus (osa)		35 000				
Liikenneväylät						
Tiet, väylät sekä kuivatusjärjestelmät saneeraus ja uudisrakentaminen						
Metsola 1. alueen saneeraus 4. vaihe		100 000				
Liikenneturvallisuuskohteet						
Pienet erittelemättömät liikenneturvallisuuskohteet		15 000				
Kestopäällystys (ja muut pintarakenteet)						
Pikettivuorenuja		12 000				
Kartanopolku		12 000				
Katuvalaistus						
Katuvalaistuksen suunnittelu						
Vaittilantie ja jk–pp väylän valaistus		5 000				
Katuvalaistuksen rakentaminen						
Pikettivuorenuja		12 000				
Muu julkinen käyttöomaisuus						
Puistot, leikkipaikat, venerannat, viheralueet						
Kuuselan/Vaittilan poijupaikkojen kulkureittien suunnittelu ja rakentaminen (KVR-hanke)		20 000				
Oritlammen mattomankeli		6 000				
Leikkipaikat		12 000				12 000
Kaukolämpölaitos						
Verkoston saneeraus		25 000				25 000
Muu liike- ja palvelutoiminta						
Puntalan teollisuusalueen tasaustyöt		30 000				
Maakaasulaitos						
Määräaikaistark. edellyttämät työt ja laitehankinnat		10 000				
Vesihuoltolaitos						
Muut kunnallistekniikan suunniteluhankkeet						
Lauttapolun jv-pumppaamon viivealtaan suunnittelu		5 000				
Vesihuollon laitehankinnat						
Automaation ohjelmapäivitykset ja laitehankinnat		6 000				
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus						
Metsola 1. vesihuollon saneeraus 4.vaihe		140 000				
Lauttapolun jv-pumppaamon viivealtaan rakentam.		60 000				
Sulkuventtiilien rakentaminen		5 000				
Pappilanlahden jäteveispumppaamon saneeraus		100 000				100 000
Viemäriverkoston saneeraus		20 000				
Vesijohtoverkoston runkoventtiilien uusinta ja mittar.		10 000				
Yhteisviemäröinti						
		30 000				800 000
Yhteensä netto/menot/tulot	520 000	670 000	150 000	837 000	937 000	100 000

7.4 Verorahoitus 2019–2023

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022 (1 000 euroa)	TS 2023 (1 000 euroa)
VEROT					
Kunnallisvero	17 139 172	17 712 000	17 581 000	17 423	17 782
Yhteisövero	2 057 506	2 163 000	2 604 000	2 310	2 208
Kiinteistövero	1 837 955	1 815 000	1 815 000	1 815	1 815
Verot yht.	21 034 634	21 690 000	22 000 000	21 548	21 805
tulovero- prosentti	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50
VALTIONOSUJEDET					
	11 408 530	11 830 000	11 930 000	12 152	12 686
VERORAAHOITUS YHTEENSÄ	32 443 164	33 520 000	33 930 000	33 700	34 491

8 TILIVELVOLLISET 2021KUNNANHALLITUS, jäsenet

pelastustoimi, kaavoitus ja maa- ja metsätilat, seudullinen ympäristöyhteistyö, kunnanjohtaja
elinkeinoelämän kehittäminen, kunnanjohtaja
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi, kunnanjohtaja
muu hallinto, hallintojohtaja

HYVINVOINTIPALVELUJEN LAUTAKUNTA, jäsenet

hyvinvointipalvelujen hallinto, kulttuuripalvelut, hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja
perusopetus, hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja
kansalaisopisto, hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja
kirjastopalvelut, hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja
liikuntapalvelut, liikunnanohjaaja
nuorisopalvelut, hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja
varhaiskasvatus, varhaiskasvatuspäällikkö
ruoka- ja puhtauspalvelut, ruokapalvelupäällikkö

TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA, jäsenet

tekniset palvelut, teknisten palveluiden toimialajohtaja
rakennusvalvonta, rakennustarkastaja
varastot ja konekeskus, kunnossapitoinsinööri
kiinteistöt, kunnossapitoinsinööri
yleiset ja yksityiset tiet, maanmittausinsinööri
liikennealueet, kunnossapitoinsinööri
puistot ja muut yleiset alueet, teknisten palveluiden toimialajohtaja
energiailaitos, teknisten palveluiden toimialajohtaja
maakaasulaitos, teknisten palveluiden toimialajohtaja
vesihuoltolaitos, teknisten palveluiden toimialajohtaja